

ARCHEOLOGISCH BUREAUONDERZOEK

HOFSTEDE

IN RUCPHEN

GEMEENTE RUCPHEN

Archeologie

Archeologisch bureauonderzoek

Hofstede in Rucphen

Opdrachtgever	Rho Adviseurs voor leefruimte Segeerssingel 6 4337 LG Middelburg
Rapportnummer	19000.002
Versienummer¹	1
Datum	25 mei 2022
Vestiging	Zuid-Holland Hoofdweg 240 3067 GJ Rotterdam 010-7640828 rotterdam@econsultancy.nl
Opsteller	R.S. Verheij, MSc drs. A.J. Wullink
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	ir. F.F.J.M. Top
Paraaf	

© Econsultancy bv, Rotterdam

Foto's en tekeningen: Econsultancy bv, tenzij anders vermeld.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers. Econsultancy aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

ISSN: 2210-8777 (Analoog rapport)

ISSN: 2210-8785 (Digitaal rapport E-depot)

¹ Versie 1 betreft een rapport waarvan geen beoordeling van de bevoegde overheid is ontvangen, bij versie 2 is het rapport wel beoordeeld door de bevoegde overheid.

Administratieve gegevens plangebied		
Projectcode	19000.002	
Toponiem	Hofstede	
Opdrachtgever	Rho Adviseurs voor leefruimte	
Gemeente	Rucphen	
Plaats	Rucphen	
Provincie	Noord-Brabant	
Kadastrale gegevens	Gemeente Rucphen, sectie P, percelen, 286, 292, 709, 710, 711, 1402, 1403 en 1468 (ged.)	
Omvang plangebied	Circa 5.900 m ²	
Kaartblad	49F (1:25.000)	
Coördinaten centrum plangebied	X: 97.105 / Y: 393.785	
Bevoegde overheid	Gemeente Rucphen Binnentuin 1 4715 RW Rucphen	T: 0165-349500 E: gemeente@rucphen.nl
Deskundige namens de bevoegde overheid	Programmabureau RWB Drs. L. Weterings-Korthorst Postbus 503 4870 AM Etten-Leur	T: 076-5027229 E: leonie.weterings@west-brabant.eu
Onderzoeksmelding ARCHIS3	5259544100	
Archeoregio NOaA	4: Brabants zandgebied	
Beheer en plaats documentatie	Econsultancy, Rotterdam; Provinciaal Archeologisch Depot Noord-Brabant	
Uitvoerders	Econsultancy, R.S. Verheij, MSc & drs. A.J. Wullink	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is onder meer gecertificeerd voor protocollen 4001, 4002, 4003 en 4004 van de BRL SIKB 4000. Verder is Econsultancy lid van de Nederlandse Vereniging van Archeologische Opgravingsbedrijven (NVAO). De leden van de NVAO bieden kwalitatief hoogstaand archeologisch onderzoek. Het lidmaatschap is een waarborg voor kwaliteit en betrouwbaarheid. Tevens is Econsultancy aangesloten bij de Vereniging van Ondernemers in Archeologie (VOiA). De VOiA behartigt de belangen van meer dan 100 bedrijven in alle takken van de archeologie.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd, conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving. Een booronderzoek wordt in het algemeen uitgevoerd door het steekproefsgewijs onderzoeken van de bodem, waardoor het, op basis van de resultaten van een booronderzoek, onmogelijk is garanties af te geven ten aanzien van de aan- of afwezigheid van archeologische waarden. In dit kader dient ook opgemerkt te worden dat geraadpleegde bronnen niet altijd zonder fouten en volledig zijn. Daar Econsultancy voor het verkrijgen van historische informatie afhankelijk is van deze bronnen, kan Econsultancy niet instaan voor de juistheid en volledigheid van deze informatie.

SAMENVATTING

Econsultancy heeft in opdracht van Rho Adviseurs voor leefruimte een archeologisch onderzoek uitgevoerd voor het plangebied gelegen aan de Hofstede in Rucphen in de gemeente Rucphen. De initiatiefnemer heeft het voornemen om vier vrijstaande woningen te realiseren, aansluitend op woningbouwontwikkeling Hofstede fase II. Om deze ontwikkeling mogelijk te maken, moet eerst een wijziging van het bestemmingsplan worden doorgevoerd. Hierbij moet ook inzichtelijk worden gemaakt welke archeologische waarden binnen het plangebied kunnen worden verwacht. De noodzaak tot archeologisch onderzoek vloeit voort uit het Verdrag van Malta (1992) en de Wet ruimtelijke ordening (Wro, 2006). Het archeologisch onderzoek bestaat uit een bureauonderzoek.

Uit het bureauonderzoek kan worden geconcludeerd dat de top van het dekzand een middelhoge verwachting heeft voor resten uit Laat-Paleolithicum – Mesolithicum en een lage verwachting voor bewoningssporen en sporen van landgebruik uit het Neolithicum – Vroege Middeleeuwen. Archeologische resten worden alleen verwacht als het gebied voor de periode van veenvorming droog genoeg is geweest om podzolizatie te laten plaatsvinden en wanneer deze podzolbodem niet is afgetopt bij de ontginning van het gebied in de Middeleeuwen. Aan het maaiveld worden sporen van landgebruik uit de Late Middeleeuwen – Nieuwe tijd verwacht. De archeologische verwachting voor dit niveau is middelhoog.

Econsultancy adviseert om, conform de beleidskaart, op het plangebied een dubbelbestemming te leggen. Dit betekent dat wanneer de toegestane verstoringdiepte en verstoringsoppervlakte worden overschreden er vervolgonderzoek noodzakelijk is. Dit onderzoek kan het beste worden uitgevoerd in de vorm van een inventariserend veldonderzoek doormiddel van verkennende boringen.

Bovenstaand advies is van Econsultancy. Er is, op grond van de gebruikte onderzoeksmethode, geprobeerd een zo gefundeerd mogelijk advies te geven. Over de aan- of afwezigheid van archeologische sporen of resten in het plangebied kan nooit volledig uitsluitel worden gegeven. Aan dit advies kunnen geen rechten worden ontleend. De resultaten van dit onderzoek zullen eerst moeten worden beoordeeld door de bevoegde overheid (gemeente Rucphen), die vervolgens het advies overneemt of niet.

Als het plangebied nu of in de toekomst door de gemeente Rucphen wordt vrijgegeven voor bodemeroderende werkzaamheden, dan blijft er, conform artikel 5.10 van de Erfgoedwet uit juli 2016, een meldingsplicht bestaan. Eventuele archeologische resten die bij werkzaamheden worden aangetroffen moeten worden gemeld bij het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, c.q. de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, de provincie Noord-Brabant of de gemeente Rucphen.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	BUREAUONDERZOEK	2
2.1	Doelstelling en onderzoeksvragen	2
2.2	Methoden	2
2.3	Afbakening en huidige situatie van het plangebied	3
2.4	Toekomstige situatie	3
2.5	Aardwetenschappelijke gegevens	3
2.6	Beschrijving van het historische gebruik	5
2.7	Archeologische waarden	6
2.8	Gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel	10
3	CONCLUSIE EN ADVIES	12
	LITERATUUR	13
	BRONNEN	14

LIJST VAN TABELLEN

- Tabel 1. Aardwetenschappelijke gegevens plangebied
Tabel 2. Gespecificeerde archeologische verwachting

LIJST VAN AFBEELDINGEN

- Figuur 1. Ligging van het plangebied
Figuur 2. Het plangebied op de kadastrale kaart
Figuur 3. Het plangebied op een luchtfoto
Figuur 4. Archeologische beleidskaart
Figuur 5. Toekomstige situatie in het plangebied
Figuur 6. Het plangebied op de paleogeografische kaart
Figuur 7. Het plangebied op de geomorfologische kaart
Figuur 8. Maaiveldhoogte in het plangebied
Figuur 9. Het plangebied op de bodemkaart
Figuur 10. Het plangebied op historisch kaartmateriaal
Figuur 11. Archeologische waarden en onderzoeken
Figuur 12. Archeologische verwachtingskaart

BIJLAGEN

- Bijlage 1 Overzicht geologische en archeologische tijdvakken
Bijlage 2 Onderzoeksmeldingen

1 INLEIDING

Econsultancy heeft in opdracht van Rho Adviseurs voor leefruimte een archeologisch onderzoek uitgevoerd voor een plangebied gelegen aan de Hofstede in Rucphen in de gemeente Rucphen. De initiatiefnemer heeft het voornemen om vier vrijstaande woningen te realiseren, aansluitend op woningbouwontwikkeling Hofstede fase II.

Om deze ontwikkeling mogelijk te maken, moet eerst een wijziging van het bestemmingsplan worden doorgevoerd. Hierbij moet ook inzichtelijk worden gemaakt welke archeologische waarden binnen het plangebied kunnen worden verwacht. De noodzaak tot archeologisch onderzoek vloeit voort uit het Verdrag van Malta (1992), de Wet ruimtelijke ordening (Wro, 2006) en de Erfgoedwet (2016).

Econsultancy is gecertificeerd volgens de BRL 4000 *Archeologie*², voor de KNA-protocollen 4001, 4002, 4003 en 4004, zoals vastgesteld door het Centraal College van Deskundigen (CCvD) Archeologie en ondergebracht bij het SIKB te Gouda.

Het archeologisch onderzoek bestaat uit een bureauonderzoek (KNA-protocol 4002, hoofdstuk 2). Op basis van de resultaten van het onderzoek en in relatie tot de geplande bodemverstoringen wordt geadviseerd of en in welke vorm vervolgonderzoek nodig is (hoofdstuk 3).

Het archeologisch onderzoek is uitgevoerd in mei 2022 door R.S. Verheij, MSc en A.J. Wullink (senior KNA-prospector). Het rapport is gecontroleerd door ir. F.F.J.M. Top.

² SIKB, 2018; zie ook www.sikb.nl

2 BUREAUONDERZOEK

2.1 Doelstelling en onderzoeksvragen

Het doel van het bureauonderzoek is om een antwoord te vinden op de vraag wat de gespecificeerde archeologische verwachting voor het plangebied is. Om deze vraag te beantwoorden wordt een inventarisatie gemaakt van bekende aardwetenschappelijke, archeologische en (cultuur)historische gegevens. Aan de hand deze inventarisatie wordt het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel opgesteld.

2.2 Methoden

Het bureauonderzoek is uitgevoerd conform KNA-protocol 4002³, volgens specificaties LS01, LS02, LS03, LS04 en LS05. De resultaten van dit onderzoek worden in dit rapport weergegeven volgens specificatie LS06. Daarnaast wordt het onderzoek uitgevoerd conform het opgestelde beleid voor archeologisch onderzoek binnen de gemeente Rucphen.

Binnen dit onderzoek zijn de volgende werkzaamheden verricht:

- afbakening van het plangebied en vaststellen van de consequenties van het mogelijk toekomstige gebruik (LS01);
- beschrijving van de huidige en toekomstige situatie (LS02);
- beschrijving van de historische situatie en mogelijke verstoringen (LS03);
- beschrijving van bekende archeologische en historische waarden en aardwetenschappelijke gegevens (LS04);
- opstellen van een gespecificeerde verwachting (LS05).

Bij het uitvoeren van deze werkzaamheden zijn de volgende bronnen geraadpleegd:

- het Archeologische Informatie Systeem (ARCHIS);
- de Archeologische Monumenten Kaart (AMK);
- geologische kaarten, geomorfologische kaarten en bodemkaarten;
- de centrale toegangspoort tot Data en Informatie van de Nederlandse Ondergrond (DINOLOket);
- relevante (wetenschappelijke) literatuur en historisch kaartmateriaal;
- de recente topografische kaart (schaal 1:25.000);
- recente luchtfoto's;
- het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN);
- de archeologische verwachtingskaarten van de gemeente Rucphen;
- Heemkundevereniging.

Het bouwarchief is niet geraadpleegd, omdat het grootste deel van het plangebied nooit bebouwd is geweest.

³ SIKB, 2018

2.3 Afbakening en huidige situatie van het plangebied

Afbakening

Het plangebied ligt binnen de bebouwde kom van Rucphen, ten zuidwesten van de kern van Rucphen. Ten noorden van het plangebied ligt de Kade, ten oosten de Kerkstraat, ten zuiden velden en ten westen de Pierestraat. Ten westen, noorden en oosten van het plangebied staan woonhuizen. Het plangebied ligt in de kadastrale gemeente Rucphen, sectie P en beslaat percelen 286, 292, 709, 710, 711, 1402, 1403 en deels 1468. De oppervlakte van het plangebied is circa 5.900 m². De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1 en figuur 2.

Het onderzoeksgebied is het gebied waarbinnen voor het bureauonderzoek relevante informatie wordt verzameld. Dit is het gebied in een straal van circa 500 m rondom het plangebied.

Huidige situatie

Het plangebied beslaat een grasveld en delen van tuinen behorend bij woonhuizen, die niet onder het plangebied vallen. Daarnaast staan er een aantal kleine gebouwen (schuurtjes), bomen en aangelegde tuindelen in het plangebied. In figuur 3 is de huidige situatie weergegeven.

Vigerend beleid

Volgens de gemeentelijke beleidskaart van Rucphen valt het plangebied in een zone met archeologische waarde 4 met een middelhoge verwachting (figuur 4). Volgens de bijbehorende planregels is archeologisch onderzoek noodzakelijk bij ingrepen groter dan 1000 m² en dieper dan 50 cm -mv.⁴

Milieukundige situatie

Tegelijkertijd met het archeologisch onderzoek is door Econsultancy ook een milieuhygiënisch onderzoek uitgevoerd.⁵ Het onderzoek is echter nog niet afgerond tijdens het tijdsbestek van het huidige onderzoek.

2.4 Toekomstige situatie

De initiatiefnemer heeft het voornemen om vier vrijstaande woningen te realiseren, aansluitend op woningbouwontwikkeling Hofstede fase II. De toekomstige situatie wordt verbeeld in figuur 5.

In deze fase van de planvorming zijn geen exacte bouwplannen bekend. Er wordt uitgegaan van een fundering op palen en een maximale ontgravingsdiepte tot 1 m -mv.

2.5 Aardwetenschappelijke gegevens

De volgende aardwetenschappelijke gegevens zijn bekend van het plangebied:

Tabel 1. Aardwetenschappelijke gegevens plangebied

Type gegevens	Gegevensomschrijving
Geologie	Formatie van Bostel, Laagpakket van Wierden op Formatie van Stramproy.
Geomorfologie	Terrasafzettingsrest-heuvel
Bodemkunde	Laarpodzolgronden
Grondwatertrap	VIII

⁴ Weterings-Korthorst e.a., 2019

⁵ Econsultancy-rapport 19000.001

Landschappelijke ontwikkeling en geologie

Het plangebied ligt in het noordwesten van Brabant, in het Brabants zandgebied. Aan of nabij het maaiveld liggen in dit gebied afzettingen van de Formatie van Stramproy.⁶ Deze afzettingen zijn voornamelijk door kleine rivieren, die vanuit België in noordelijke en oostelijke richting afwaterde, afgezet in het Vroeg- en Midden-Pleistoceen. Een deel van deze afzettingen heeft een eolische oorsprong. In dit gebied zijn door de pleistocene zeespiegel bewegingen rivierterrassen ontstaan. In het Laat-Glaciaal, het laatste deel van de laatste ijstijd, (13.000 – 10.000 jaar geleden) is op deze rivierterrassen een dun pakket eolisch dekzand afgezet. Dit dekzand betreft het Laagpakket van Wierden, Formatie van Boxtel.

In het eerste deel van het Holocene (vanaf 10.000 jaar geleden) vindt er bodemvorming plaats in de top van de pleistocene afzettingen, echter wordt er vanaf het Atlanticum (8.000 – 5.000 jaar geleden) veen gevormd die het dekzand deels afdekt. De veenvorming begint in de beekdalen, maar breidt zich uiteindelijk uit (rond 600 v. Chr.) over grote delen van West-Brabant.⁷ Alleen de hoger gelegen rivierterrassen worden niet overdekt met veen.

Volgens de Turfdatabank van provincie Antwerpen⁸ is het plangebied niet afgedekt geweest door veen, het gebied ten zuidoosten van het plangebied wel. Dit veengebied is Leur-Nieuwmoer met een oppervlakte van 7.595 ha. Volgens de paleogeografische kaarten is er in het plangebied rond 1250 n. Chr. wel veen gevormd in het plangebied (figuur 6).

Het veen is vanaf de Late Middeleeuwen (tussen 1250 en 1750 n. Chr.) afgegraven ten behoeve van de turfwinning.⁹ Door de winning van het turf zijn de oudere dekzanden en terrasafzettingen wederom aan het maaiveld komen te liggen. Volgens de turfdatabank is Rucphen in 1357 uitgegeven voor agrarische ontginning en turfwinning. Het plangebied ligt binnen deze uitgifte. Dit impliceert dat het plangebied toch door veen is afgedekt, wat ook blijkt uit de paleogeografische kaarten. Het veengebied ten zuidoosten van het plangebied, Leur-Nieuwmoer, behoort ook tot de uitgifte van Rucphen.

Geomorfologie en maaiveldhoogte

Volgens de geomorfologische kaart van Nederland (figuur 7) ligt het plangebied op een terrasafzettingenrest-heuvel, al dan niet bedekt met dekzand. Ten zuidwesten van het plangebied komen landduinen met bijbehorende vlakten en laagten voor, ten zuidoosten een terrasafzettingenrest-heuvel, ten oosten terrasafzettingenrest-heuvel en ten noorden glooiing in terrasafzettingenrest-heuvel.

Op het Actueel hoogtebestand van Nederland (AHN3; figuur 8) zijn de landduinen duidelijk te onderscheiden van de terrasafzettingenrest-heuvel. Het maaiveld van de landduinen ligt tussen 11,7 en 14,8 m NAP. Het maaiveld van de terrasafzettingenrest-heuvel ligt tussen 10,1 en 12,7 m NAP. In het plangebied ligt het maaiveld tussen de 11 en 11,7 m NAP.

Bodem en grondwater

Volgens de bodemkaart van Nederland (figuur 9) komen in het plangebied laarpodzolgronden voor. Ten zuidoosten en zuidwesten van het plangebied, komen veldpodzolgronden voor. Laarpodzolgronden zijn veldpodzolbodems met een matig dikke (30 – 50 cm) eerdelaag, die in de Late Middeleeuwen vanaf de ontginning is ontstaan door plaggenbemesting.¹⁰ Kenmerkend voor veld- en laarpodzolbodems is een humusinspoelingshorizont (Bh(s)-horizont).¹¹

⁶ de Mulder e.a., 2003

⁷ Leenders, 2013

⁸ Turfdatabank

⁹ Leenders, 2013

¹⁰ Jongmans e.a., 2013

¹¹ Bakker, 1966

De laarpodzolgronden binnen het plangebied hebben grondwatertrap VIII. Dit betekent dat de hoogste grondwaterstand (winterpeil) dieper dan 140 cm -mv staat.

De grondwaterstand is van invloed op de conservering van organische archeologische resten, zoals hout, leer en bot. Deze resten worden boven de laagste grondwaterstand niet of slecht geconserveerd verwacht.

Vergraven gronden

Volgens de verstoringskaart van Brabant is niet bekend of het plangebied is vergraven.¹²

2.6 Beschrijving van het historische gebruik

Bewoningsgeschiedenis en historisch kaartmateriaal

De eerste bewoning in het gebied vindt plaats door jagers-verzamelaars vanaf het Mesolithicum, voornamelijk aan de randen van beekdalen. In het Neolithicum doen akkerbouw en veeteelt geleidelijk hun intrede. Landbouwers vestigen zich in westelijk Brabant voornamelijk op hogere dekzandruggen en hooggelegen flanken van deze dekzandruggen. Vondsten uit deze periode in de regio zijn tot nu toe beperkt, maar zijn wel aangetroffen in het gebied van Schijf. Door de stijgende grondwaterspiegel en de daarmee samenhangende veengroei raken grote delen van het gebied onbewoonbaar. Dit geldt niet alleen voor de delen van het landschap die daadwerkelijk worden overveend, maar ook voor de delen waar de grondwaterspiegel tot minder dan 30 cm onder het maaiveld stijgt.¹³ De veengroei begint in de beekdalen en groeit uit over alle lagergelegen delen van het landschap.

Vanaf de Romeinse tijd wordt de bewoning in het gebied weer intensiever en is af te leiden aan verschillende vondsten in de regio, in Sint Willebrord. Hierna lijkt de bewoning in de regio wederom af te nemen en komt pas weer opgang vanaf de Vroege Middeleeuwen.¹⁴

Vanaf de 13^e eeuw worden delen van het gebied uitgegeven voor turfwinning en ontginning. Het gebied rond Rucphen wordt in 1357 uitgegeven voor agrarische ontginning en turfwinning. Er kan aangenomen worden dat het gebied in de eeuwen hiervoor niet is bewoond. De eerste vermelding van Rucphen dateert uit 1359.¹⁵

Volgens de kadastrale minuut uit de periode 1811 – 1832 beslaat het plangebied percelen 376 en 378 (figuur 10A). Perceel 376 is in bezit van arbeider Jan Sep en perceel 378 van de weduwe van Jan Antonissen. Beide percelen zijn in gebruik als bouwland. Ten zuidoosten van het plangebied staat een erf met huis en schuur aan het kerkstraatje. Ten zuiden van het plangebied ligt het bos van Elio en ten westen de *Willeken van Oersche* straat. Het plangebied ligt ten zuidoosten van de historische kern van Rucphen.

Rond 1880 is de situatie in en rond het plangebied nagenoeg onveranderd gebleven (figuur 10B). Ten oosten van het plangebied ligt de Vlette vaart en ten oosten de Posthoorn.

Rond 1937 vindt erin en rondom het plangebied verkaveling plaats, waardoor het plangebied een grotere kavel beslaat (figuur 10C).

¹² Kaartbank Noord-Brabant; Verstoringsbronnenkaart

¹³ Ball e.a., 2018

¹⁴ Groot, 2011

¹⁵ Berkel & Samplonius 2006

Rond 1962 vindt er herverkaveling in en rondom het plangebied plaats en ten noorden is er bebouwing langs de wegen bijgekomen (figuur 10D). Het plangebied ligt rond 12,2 m NAP. Ten westen van het plangebied zijn meerdere percelen ingericht voor landbouw en waren voorheen bos.

Rond 1970, 1980 en 1990 vindt er wederom herverkaveling in en rondom het plangebied plaats.

Rond 1995 is een wijk aangelegd ten noordoosten en oosten van het plangebied (figuur 10E). Het plangebied zelf maakt deel uit van een groot perceel, die ten zuiden van het plangebied doorloopt.

Rond 1999 maakt het oostelijke deel van het plangebied deel uit van de woonwijk, maar blijft onbebouwd (figuur 10F).

Rond 2006 behoort het gehele plangebied bij de woonwijk, maar blijft onbebouwd. Tot op heden blijft de situatie nagenoeg hetzelfde. Er komen alleen wat tuinhuisjes binnen het plangebied te staan.

Rijks- en gemeentemonumenten binnen attentiegebied

Binnen het plangebied of direct daaromheen liggen geen rijks- of gemeentemonumenten.

Tweede Wereldoorlog

Om vast te stellen of mogelijke archeologische waarden uit de Tweede Wereldoorlog in het plangebied aanwezig zijn, is een aantal publicaties geraadpleegd.¹⁶

Volgens de geraadpleegde kaarten ligt het plangebied niet in een gebied waarbinnen resten uit de Tweede Wereldoorlog worden verwacht en zijn er geen geregistreerde luchtaanvallen geweest op Rucphen. Wel is er ten westen van het plangebied een crashlocatie bekend van de Canadese bommenwerper Halifax MKV W1271 van het 419^e "Moose" squadron. Op 22 juni 1943 is dit vliegtuig met zeven bemanningsleden neergehaald door een Duitse nachtjager.

Het raadplegen van de bronnen geeft geen redenen om aan te nemen dat er archeologische waarden uit de Tweede Wereldoorlog in het plangebied te verwachten zijn.

2.7 Archeologische waarden

In de directe omgeving van het plangebied liggen volgens Archis3 geen archeologische monumenten (AMK-terreinen), zijn er geen vondstmeldingen gedaan en is een aantal archeologische onderzoeken uitgevoerd (figuur 11).

Archeologische onderzoeksmeldingen zijn meldingen van onderzoeken die vanaf de jaren 1990 zijn uitgevoerd op basis van artikel 46 van de Monumentenwet uit 1989. Er worden verschillende typen archeologische onderzoeken onderscheiden. Voor dit onderzoek zijn met name de archeologische veldonderzoeken van belang, dus de veldkarteringen, booronderzoeken, proefsleuvenonderzoeken, archeologische begeleidingen en definitieve opgravingen. Bureauonderzoeken worden buiten beschouwing gelaten. Als er tijdens archeologisch onderzoek vondsten worden gedaan, dan kunnen er één of meerdere vondstlocaties worden geregistreerd. Een overzicht van de onderzoeksmeldingen rondom het plangebied is opgenomen in bijlage 2.

Vondstmeldingen zijn meldingen van vondsten die bij toeval zijn gedaan of bij archeologisch onderzoek dat niet op basis van de Monumentenwet is uitgevoerd. Het gaat hierbij veelal om onderzoeken die voor de jaren 1990 zijn uitgevoerd. Bij elke vondstmelding hoort één vondstlocatie.

¹⁶ ikme.nl; VEO Bommenkaart; Ruimingskaart; Wageningen University & Research—Geoportal; TracesOfWar.nl

Bij een vondstlocatie horen vondsten, grondsporen en/of complexen. Vondsten zijn mobiele archeologische resten (bijvoorbeeld fragmenten aardewerk, bouwkeramiek, bewerkt vuursteen). Grondsporen zijn duidelijk begrensbaare verschijnselen in de bodem, van antropogene oorsprong (bijvoorbeeld paalkuilen of muurresten) of natuurlijke oorsprong (bijvoorbeeld een boomval). Een complex is een verzameling van sporen en vondsten in eenzelfde gebied, uit dezelfde periode en met dezelfde oorsprong. Bijvoorbeeld: aardewerk, huttenleem en paalsporen vormen samen het complextype 'bewoning'.

Archeologische monumenten zijn terreinen waar op basis van historische gegevens of vondsten archeologische resten worden vermoed of aanwezig zijn, maar die nog niet zijn onderzocht.

Archeologische onderzoeksmeldingen

Pal ten westen en ten zuiden van het plangebied is in 2012 aan de Kerkstraat een bureau- en booronderzoek uitgevoerd (zaakid. 2363907100). De bodemopbouw in het onderzoeksgebied bestaat uit een plaggendek op dekzand van de Formatie van Bortel. In het grootste gedeelte van het onderzoeksgebied zijn in de top van het dekzand laarpodzolgronden aangetroffen. Beneden het plaggendek is een vergraven bodemhorizont aangetroffen met brokken van de A-, E-, B- en/of BC-horizont van de oorspronkelijke podzolgronden. In enkele boringen is een B- en/of BC-horizont beneden de vergraven bodemhorizont aangetroffen. De humushoudende bovengrond is voornamelijk in het noordwestelijke deel van het onderzoeksgebied aangetroffen. In het noordoostelijke deel is een bovengrond van 0,5 m aangetroffen en geïnterpreteerd als dikke enkeerdgronden (esdekken). In het zuidoostelijke deel van het onderzoeksgebied is een bouwvoor van minder dan 0,5 m aangetroffen, met daaronder een zandlaag met roestvlekken en humeuze laagjes. Deze bodemlaag is geïnterpreteerd als stuifzand en kan in verband worden gebracht met de aanwezigheid van lage landduinen in dit deel van het onderzoeksgebied. Onder het stuifzand is een begraven podzolbodem aangetroffen. Deze podzolbodem bestaat uit A-horizont, met daaronder een B-, BC- en C-horizont. Het stuifzand is vermoedelijk in de Late Middeleeuwen en Nieuwe tijd afgezet. De vorming van het stuifzand hangt mogelijk samen met de turfwinning. Nadat het stuifzand is afgezet is het gebied gedeeltelijk ontgonnen voor akkerbouw en is een bouwvoor ontstaan. De humeuze en soms venige aard van de A-horizont onder het stuifzand wijst op een relatief natte omstandigheden in het zuidoostelijke deel van het onderzoeksgebied. Daarnaast kan er geconcludeerd worden dat het dekzandlandschap van het noordwestelijke en centrale deel van het onderzoeksgebied naar het zuidoosten toe licht naar beneden afloopt. Het is daarom mogelijk dat in het zuidoostelijke deel van het onderzoeksgebied een ven heeft gelegen of dat hier zelfs sprake is geweest van vervening in de periode voor het stuifzand. Er is geadviseerd om een vervolgonderzoek te laten uitvoeren in de vorm van een proefsleuvenonderzoek.

In 2016 is nagenoeg hetzelfde plangebied onderzocht met een booronderzoek (zaakid. 3993871100). Uit het onderzoek is gebleken dat het in 2012 uitgevoerde bureauonderzoek en verkennend booronderzoek aantoont dat er zich mogelijk archeologische waarden in het onderzoeksgebied zouden kunnen bevinden. Het huidige booronderzoek heeft dit beeld bevestigd. Op basis van de aangetroffen bodemprofielen blijft de verwachting zoals opgesteld in 2012 gehandhaafd. Er is helaas geen rapport beschikbaar via Archis of DANS.

Naar aanleiding van de bovenstaande booronderzoeken is er in 2020 een proefsleuven onderzoek uitgevoerd (zaakid. 4761589100). Tijdens het onderzoek zijn er 80 proefsleuven aangelegd, met ieder een oppervlakte van circa 100 m². De bodemopbouw bestaat uit een bouwvoor, met hieronder in het grootste deel van het onderzoeksgebied een plaggendek. De bouwvoor en het plaggendek liggen op dekzandafzettingen (Laagpakket van Wierden, Formatie van Bortel). Lokaal is in de top van het dekzand nog een restant van een podzolprofiel aanwezig (E-, B-, en/of BC-horizont). In het zuidoostelijke deel van het onderzoeksgebied is het dekzand afgedekt met een pakket stuifzand (Laagpakket van Kootwijk, Formatie van Bortel). In totaal zijn 75 sporen gedocumenteerd, deze bestaan hoofdzakelijk uit greppels, enkele kuilen, karrensporen, (veld)wegen en mogelijk een schuttersputje uit de Tweede Wereldoorlog. Deze sporen kunnen gerelateerd worden aan landgebruik en landelijke infrastructuur in de Nieuwe tijd (mogelijk vanaf 17^e tot en met vroeg-20^e eeuw). De vindplaats is als niet-behoudenswaardig gewaardeerd. Er is geadviseerd om het onderzoeksgebied vrij te geven.

Circa 250 m ten noordoosten van het plangebied is in 2017 aan de Kerkstraat 4 een booronderzoek uitgevoerd (zaakid. 4556294100). Uit het onderzoek is gebleken dat het onderzoeksgebied op een dekzandrug ligt, waarin een laarpodzolbodems is gevormd. In de Bronstijd is het onderzoeksgebied overveend en dit veengebied is na 1357 ontgonnen. Vanaf de ontginning heeft het gebied net buiten het historisch centrum van Rucphen gelegen. De top van de bodem is grotendeels verstoord. Hierdoor is de kans dat er binnen het onderzoeksgebied behoudenswaardige archeologische resten van jagers-verzamelaars aanwezig zijn klein. De bodem is echter intact genoeg om resten van landbouwers te kunnen verwachten, met name in de vorm van grondsporen. Ook onder een groot deel van de bebouwing is de bodem naar verwachting nog intact genoeg om grondsporen te verwachten. De verwachting voor archeologische resten uit de periode Neolithicum – Vroege Middeleeuwen is hoog. Resten uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe tijd worden in de vorm van sporen van landgebruik (akkerlagen, greppels). De verwachting voor deze resten is ook hoog. Er is geadviseerd om vervolgonderzoek uit te laten voeren in de vorm van een proefsleuvenonderzoek.

Naar aanleiding van het bovengenoemde booronderzoek is er in 2019 een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd (zaakid. 4721769100). Tijdens het onderzoek zijn er in totaal vier proefsleuven gegraven met een totale oppervlakte van 215 m². Alle proefsleuven zijn direct onder het esdek in de top van de C-horizont aangelegd. Er zijn geen archeologische sporen aangetroffen. Verder is in bijna het gehele plangebied een esdek van 30-40 cm dik aangetroffen. In dit esdek is geen vondstmateriaal aangetroffen. Onder het esdek is een circa 10 cm dikke, verrommelde laag aanwezig waarin een inspoelingshorizont vermengd is geraakt met de natuurlijke ondergrond. Daaronder bevindt zich het natuurlijke dekzand (de C-horizont). Er is geadviseerd het plangebied vrij te geven.

Circa 300 m ten zuidoosten van het plangebied is in 2020 een booronderzoek uitgevoerd (zaakid. 4856253100). Uit het verkennend booronderzoek is gebleken dat het westen van het onderzoeksgebied zich op een relatief hooggelegen dekzandrug bevindt, welke plaatselijk met stuifzand is afgedekt. Naar het oosten gaat het plangebied over naar een lager gelegen nattere zone welke in het verleden mogelijk deels met veen is afgedekt en deels is verstoord. Op basis van de resultaten van het booronderzoek heeft het westelijke hooggelegen deel van het plangebied samen met de centrale overgangszone van het onderzoeksgebied een hoge archeologische verwachtingswaarde en heeft het oostelijke laaggelegen deel van het onderzoeksgebied een lage archeologische verwachtingswaarde.

Naar aanleiding van bovenstaand onderzoek is er in 2020 een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd (zaakid. 4893854100). Tijdens het onderzoek zijn negen proefsleuven gegraven met een totale oppervlakte van circa 947 m². De proefsleuven zijn in de top van de C-horizont aangelegd. Per werkput zijn twee profielkolommen aangelegd. Tijdens het onderzoek zijn zestien archeologische sporen aangetroffen. Het gaat om elf sporen (tien greppels en een kuil) uit de Nieuwe tijd en een vijftal paalkuilen met een mogelijke datering in de prehistorie. Er is geen vondstmateriaal aangetroffen op basis waarvan de sporen gedateerd kunnen worden. Wel is er een houtskoolmonster verzameld, één van de mogelijk prehistorische sporen. De bodemopbouw bestaat uit een natuurlijke ondergrond (C-horizont), het dekzand, op een diepte van 60 – 70 cm -mv. Daarboven is in het grootste deel van de profielkolommen een verploegde podzollaag aangetroffen. In enkele gevallen is de B-horizont nog deels intact. In vier kolommen is boven de C-horizont een laag (verploegd) veen aangetroffen. Er is geadviseerd het onderzoeksgebied vrij te geven.

Circa 450 m ten noordoosten van het plangebied is aan de Sint Martinusstraat in 2020 een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd (zaakid. 4797278100). Tijdens het onderzoek zijn resten van bebouwing uit de eerste helft van de 20e eeuw aangetroffen. De datering is gebaseerd op het gebruikte bouwmaterial (o.a. betontegels). De sporen bestaan uit twee muurfunderingen, twee vloeren, een haard en de insteek van een van de muurfunderingen. De sporen zijn samen onderdeel geweest van één gebouw. De bodemopbouw in het onderzoeksgebied is sterk verstoord door de huidige bebouwing en andere recente verstoringen. De kans op het aantreffen van archeologische resten anders dan de vroeg 20e-eeuwse bebouwing is hierdoor gering. Er is geen vervolgonderzoek geadviseerd.

Ten noorden van het plangebied, circa 500 m, is in 2015 een booronderzoek uitgevoerd (zaakid. 3298356100). Tijdens de ontginning en bij subrecente vergravingen is het podzolprofiel binnen het onderzoeksgebied grotendeels afgetopt, voor een groot deel met meer dan 55 cm. Hierdoor is de archeologische verwachting vernauwd tot grondsporen uit de periode Neolithicum – Bronstijd. Er is geen vervolgonderzoek geadviseerd.

Circa 500 m ten noordoosten is aan de Sint Martinusstraat 11 in 2015 een booronderzoek uitgevoerd (zaakid. 3978724100). Uit het onderzoek is gebleken dat de geplande werkzaamheden de eventueel aanwezige archeologische resten niet zullen aantasten. Het onderzoeksgebied is daarom vrijgegeven.

Ten noordoosten van het plangebied is aan de Raadhuisstraat en Rucphense Vaartkant in 2020 een archeologische begeleiding uitgevoerd (zaakid. 4902163100). Tijdens de begeleiding is geconstateerd dat het overgrote deel tot de einddiepte van de bouwput geroerd is door de onbegeleide recente sloop en de sloop uit de jaren 90 (tot minstens 1 m -mv). Er zijn geen oudere sporen aangetroffen. Dit wil niet zeggen dat sporen ontbreken, maar dat er binnen de begrenzingen van de sloop/bouwput er geen sporen zijn vastgesteld. Ter hoogte van een geplande liftschacht is er lokaal nog iets dieper gegraven, een zone van circa 7 bij 3,5 m. Tijdens het verdiepen is de top van het dekzand aangesneden. Deze top is grillig verstoord door de subrecente graafwerkzaamheden en komt voor tussen circa 0,2 en 0,8 cm onder het niveau van de rest van de bouwput. Onder de verstoringen zijn drie (paal)kuilen aangetroffen waarvan de datering niet bepaald kan worden. Twee kuilen bevatten als vulling wel enkele puin-spikkels en materiaal dat aan esdek doet denken. Een laatmiddeleeuwse of jongere datering is dan ook het meest waarschijnlijk. Er is geen rapport beschikbaar via Archis of DANS.

Archeologische verwachting

Volgens de archeologische verwachtingskaart van de gemeente Rucphen heeft het plangebied een middelhoge verwachting voor de top van het dekzand (figuur 12). Op basis van het geraadpleegde historische kaartmateriaal kan worden gesteld dat het plangebied niet bebouwd is geweest.

Op de beleidskaart van Rucphen valt het plangebied in een zone met waarde 4 met een middelhoge verwachting (figuur 4). Voor deze zone geldt dat er onderzoek nodig is bij bodemingrepen groter dan 1000 m² en dieper dan 50 cm -mv.

2.8 Gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel

Op grond van het bureauonderzoek is de volgende gespecificeerde archeologische verwachting opgesteld (zie tabel 2).

Tabel 2. Gespecificeerde archeologische verwachting

Archeologische periode	Verwachting en complextype	Te verwachten resten	Relatieve diepte t.o.v. het maaiveld
Laat-Paleolithicum – Mesolithicum	Middelhoog; kampementen	Vondstlaag met strooiing van vuursteen en houtskool; haardkuilen	In de top van het dekzand, onder bouwvoor of eerddek, als er sprake is van een (deels) intacte podzolbodem.
Neolithicum – Vroege Middeleeuwen	Laag; bewoningssporen, sporen van landgebruik	Akkerlagen, cultuurlagen, ophooglagen; sloten/greppels, afvalkuilen, paalkuilen, waterputten; vuur- en natuursteen, aardewerk, houtskool, (on)verbrand bot, verbrand leem	In de top van het dekzand, onder bouwvoor of eerddek
Late Middeleeuwen – Nieuwe tijd	Middelhoog; sporen van landgebruik	Akkerlagen; sloten/greppels	Aan het maaiveld

Het plangebied ligt op een terrasafzettingsrest-heuvel uit het Vroeg- tot Midden-Pleistoceen (Formatie van Stramproy) afgedekt door eolisch dekzand uit het Laat-Glaciaal (Laagpakket van Wierden, Formatie van Bostel). Het gebied is waarschijnlijk altijd vrij nat geweest en vanaf de Bronstijd is het gebied mogelijk overveend geraakt. Vanaf 1357 is het gebied ontgonnen en als landbouwgebied gebruikt. Volgens het geraadpleegde historisch kaartmateriaal is het plangebied niet bebouwd geweest, los van de huidige tuinhuisjes.

De top van het dekzand, direct onder het eerddek, heeft een middelhoge verwachting voor kampementen en resten van jagers-verzamelaars uit het Laat-Paleolithicum – Mesolithicum en een lage verwachting voor bewoningssporen en sporen van landgebruik uit het Neolithicum – Vroege Middeleeuwen. De resten uit het Laat-Paleolithicum – Mesolithicum worden verwacht in de vorm van een vondstlaag met strooiingen van vuursteen en houtskool en resten uit het Neolithicum – Vroege Middeleeuwen in de vorm van akkerlagen, cultuurlagen, ophooglagen, sloten en greppels, afvalkuilen, paalkuilen, waterputten, vuur- en natuursteen, aardewerk, houtskool, (on)verbrand bot en verbrand leem. Archeologische resten worden alleen verwacht als het gebied voor de periode van veenvorming droog genoeg is geweest om podzolizatie te laten plaatsvinden en wanneer deze podzolbodem niet is afgetopt bij de ontginning van het gebied in de Middeleeuwen.

Aan het maaiveld worden sporen van landgebruik uit de Late Middeleeuwen – Nieuwe tijd verwacht in de vorm van akkerlagen, sloten en greppels. De archeologische verwachting voor dit niveau is middelhoog.

Bodemverstoring

Voor resten in de top van het dekzand, met name die uit het Laat-Paleolithicum en Mesolithicum, geldt dat deze alleen worden verwacht als het pleistocene maaiveld nog intact is, dus als er nog een (restant van) een podzolbodem aanwezig is. Eventuele archeologische lagen kunnen bij de ontginning van het gebied in de Late Middeleeuwen zijn verdwenen. Als dit het geval is en er geen restant van een podzolbodem meer aanwezig is, is de kans op de resten van jagers-verzamelaars er klein. Diepere grondsporen uit het Neolithicum kunnen dan nog wel aanwezig zijn, maar het is moeilijk vast te stellen hoeveel er van de top van het dekzand is verdwenen als er geen restanten van podzolbodems meer aanwezig zijn.

3 CONCLUSIE EN ADVIES

Uit het bureauonderzoek kan worden geconcludeerd dat de top van het dekzand een middelhoge verwachting heeft voor resten uit Laat-Paleolithicum – Mesolithicum en een lage verwachting voor bewoningssporen en sporen van landgebruik uit het Neolithicum – Vroege Middeleeuwen. Archeologische resten worden alleen verwacht als het gebied voor de periode van veenvorming droog genoeg is geweest om podzoliseatie te laten plaatsvinden en wanneer deze podzolbodem niet is afgetopt bij de ontginning van het gebied in de Middeleeuwen. Aan het maaiveld worden sporen van landgebruik uit de Late Middeleeuwen – Nieuwe tijd verwacht. De archeologische verwachting voor dit niveau is middel-hoog.

Econsultancy adviseert om, conform de beleidskaart, op het plangebied een dubbelbestemming te leggen. Dit betekent dat wanneer de toegestane verstoringdiepte en verstoringsoppervlakte worden overschreden er vervolgonderzoek noodzakelijk is. Dit onderzoek kan het beste worden uitgevoerd in de vorm van een inventariserend veldonderzoek doormiddel van verkennende boringen.

Bovenstaand advies is van Econsultancy. Er is, op grond van de gebruikte onderzoeksmethode, geprobeerd een zo gefundeerd mogelijk advies te geven. Over de aan- of afwezigheid van archeologische sporen of resten in het plangebied kan nooit volledig uitsluitel worden gegeven. Aan dit advies kunnen geen rechten worden ontleend. De resultaten van dit onderzoek zullen eerst moeten worden beoordeeld door de bevoegde overheid (gemeente Rucphen), die vervolgens het advies overneemt of niet.

Als het plangebied nu of in de toekomst door de gemeente Rucphen wordt vrijgegeven voor bodemonroerende werkzaamheden, dan blijft er, conform artikel 5.10 van de Erfgoedwet uit juli 2016, een meldingsplicht bestaan. Eventuele archeologische resten die bij werkzaamheden worden aangetroffen moeten worden gemeld bij het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, c.q. de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, de provincie Noord-Brabant of de gemeente Rucphen.

LITERATUUR

- Bakker, H. (1966). DE SUBGROEPEN VAN HET SYSTEEM VAN BODEMCLASSIFICATIE VOOR NEDERLAND The subgroups of the Soil Classification System for the Netherlands. <https://edepot.wur.nl/110281>
- Ball, E. A. G., Delaruelle, S., Heeringen, R. M. V., Huijbers, A., Linde, C. V. D., Schrijvers, R., & Tebbens, L. A. (2018). Westelijk Noord-Brabant in het Malta-tijdperk Synthetiserend onderzoek naar de bewoningsgeschiedenis van het westelijk deel van het Brabants zandgebied [Application/pdf]. <https://doi.org/10.17026/DANS-2ZV-E83Q>
- Bosch, J. (2005). Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode, Versie 5.2. NITG-TNO. https://www.sikb.nl/doc/archeo/leidraden/Leidraad%20ASB%20versie%205_2%20geactualiseerd%20september%202008.pdf
- de Mulder, E., Geluk, M., Ritsema, I., Westerhof, W., & Wong, T. (2003). De ondergrond van Nederland (Houten).
- Econsultancy. (2022). Rapport verkennend bodemonderzoek (19000.001) Hofstede te Rucphen.
- Groot, N. W. (2011). Groot, N. W. (2011). Gemeentelijke Erfgoedkaart. Gemeentelijke Erfgoedkaart. Gemeente Rucphen. Deel: Een verleden te midden van verdwenen Venen Archeologische Waarden- en Verwachtingenkaart en Advies archeologische beleidskaart van de gemeente Rucphen. (Rapport 1132). IDDS Archeologie B.V.
- Jongmans, A. G., van den Berg, M. W., Sonneveld, M. P. W., Peek, G. J. W. C., & van den Berg van Saparoea, R. M. (2013). Landschappen van Nederland, geologie, bodem en landgebruik. Wageningen Academic Publishers.
- Leenders, K. A. H. W. (2013). Verdwenen venen: Een onderzoek naar de ligging en exploitatie van thans verdwenen venen in het gebied tussen Antwerpen, Turnhout, Geertruidenberg en Willemstad (1250—1750). Een actualisering (Reeks landschapsstudies; No. 13, p. 351). Pudoc. <https://edepot.wur.nl/475394>
- SIKB. (2018). BRL SIKB 4000. Beoordelingsrichtlijn Archeologie (Versie 4.1, 24 mei 2018 ed.). SIKB.
- Weterings-Korthorst, L., Timmermans, F., & Melsen, D. (2019). Nota Archeologie gemeente Rucphen. Regio West-Brabant, Etten-Leur.

BRONNEN

AHN; internetsite, mei 2022.
<http://www.ahn.nl>

Archeologisch informatiesysteem Archis3, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE), Amersfoort, mei 2022.
<https://archis.cultureelerfgoed.nl>

Bodemloket, internetsite, mei 2022.
<http://www.bodemloket.nl>

Beeldbank Cultureel Erfgoed; internetsite, mei 2022
<http://www.beeldbank.cultureelerfgoed.nl>

Dinoloket; internetsite, mei 2022.
<http://www.dinoloket.nl/>

Indicatieve kaart Militair Erfgoed; internetsite, mei 2022.
<http://www.ikme.nl/>

Kaartbank; internetsite, mei 2022.
<https://noord-brabant.maps.arcgis.com/>

Kadaster Topotijdreis; internetsite, mei 2022.
<http://www.topotijdreis.nl/>

Ruimingskaart; internetsite, mei 2022.
<http://www.beobom.nl/ruimingskaart/>

SIKB; internetsite, mei 2022.
<http://www.sikb.nl>

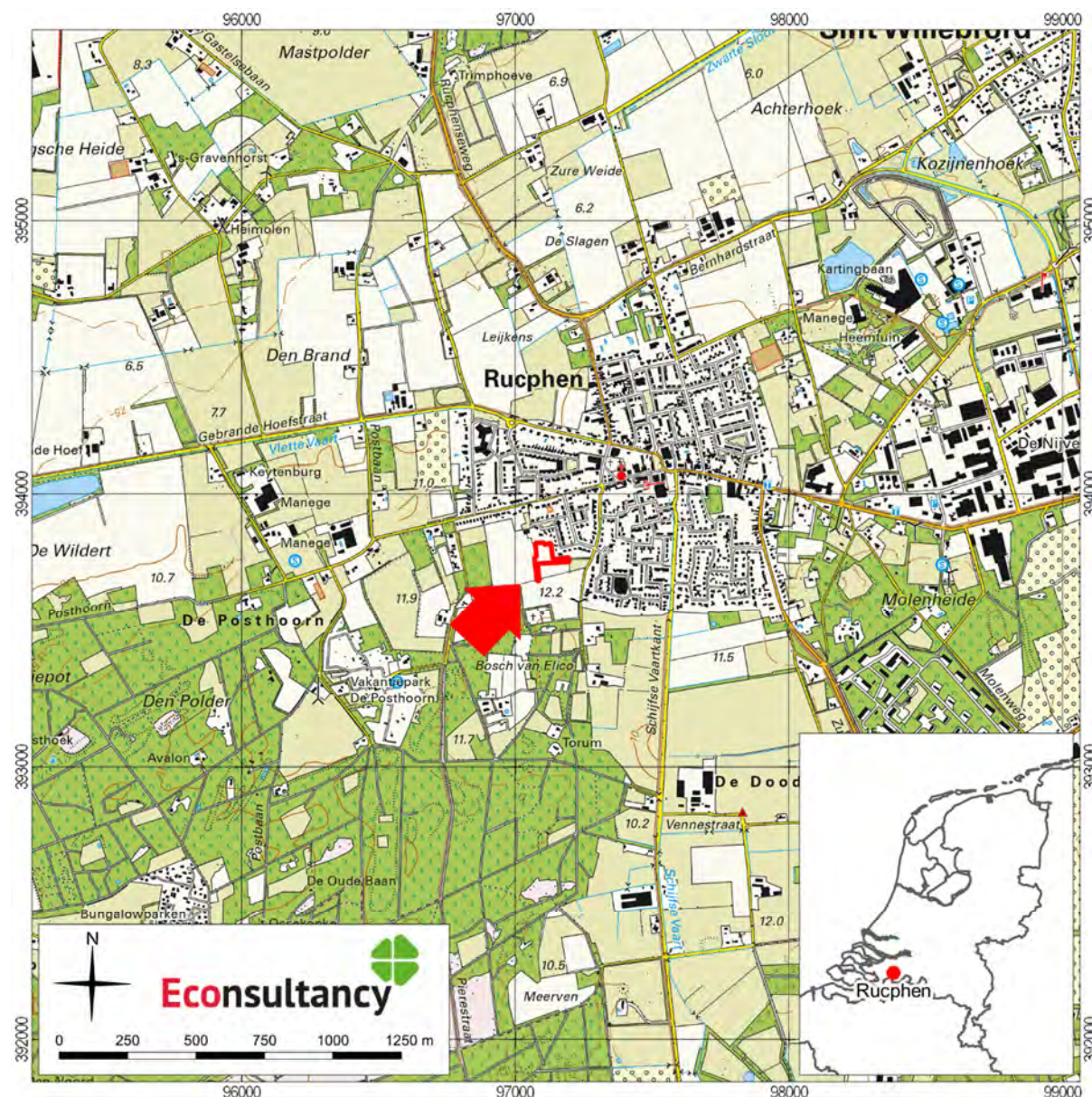
TracesOfWar.nl; internetsite, mei 2022.
<https://www.tracesofwar.nl/default.asp>

VEO Bommenkaart; internetsite, mei 2022.
<http://www.explosievenopsporing.nl/veo-bommenkaart/>

Verstoringsbronnenkaart; internetsite, mei 2022.
<https://rce.webgispublisher.nl/Viewer.aspx?map=Verstoringsbronnenkaart#>

Wageningen University & Research—Geoportal; internetsite, mei 2022.
<https://library.wur.nl/WebQuery/geoportal/raf#1>

Figuur 1. Ligging van het plangebied

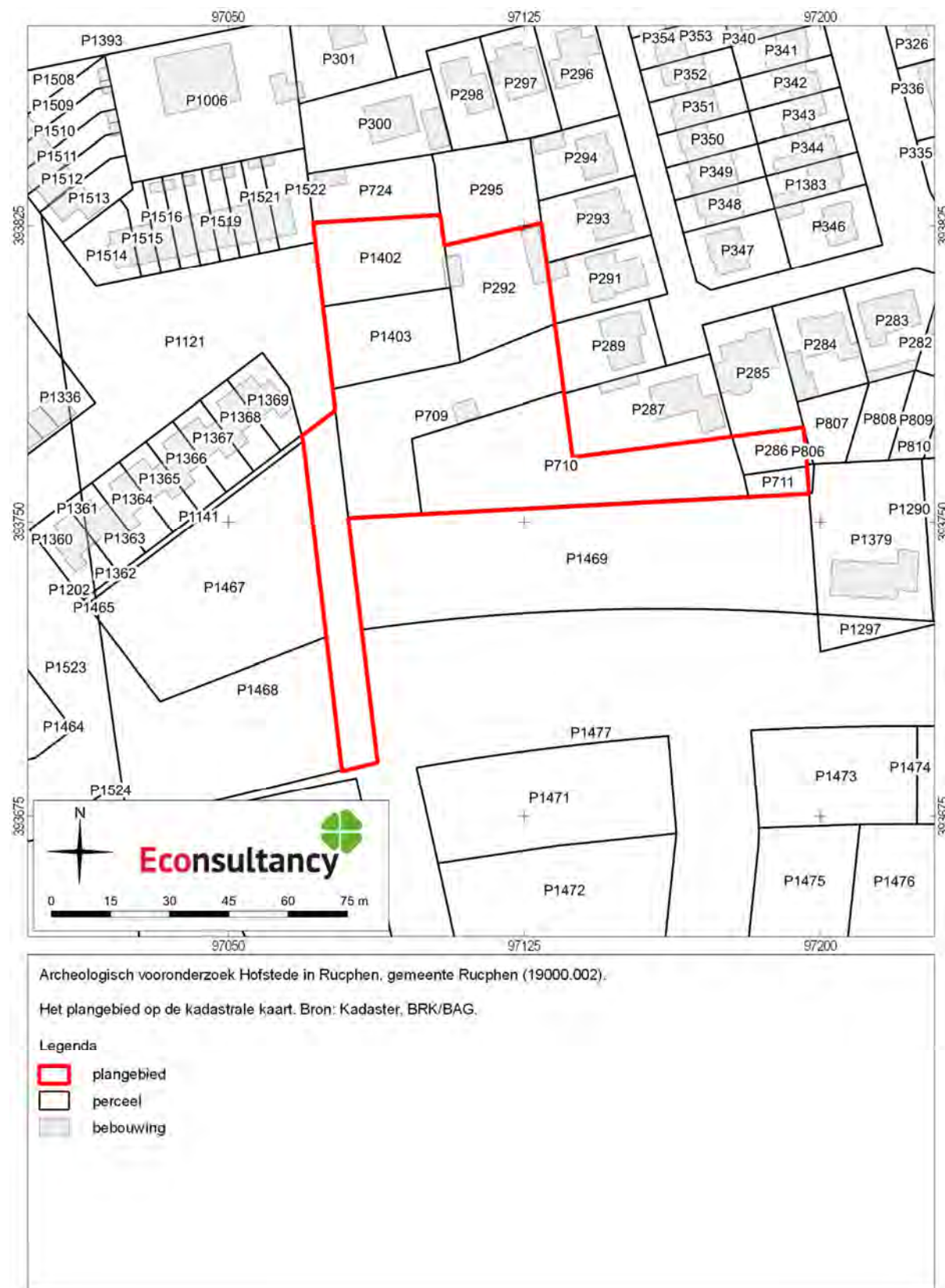
Archeologisch vooronderzoek Hofstede in Rucphen, gemeente Rucphen (19000.002).

Het plangebied op de topografische kaart (1:25.000). Bron: Kadaster, BRT.

Legenda

 plangebied

Figuur 2. Het plangebied op de kadastrale kaart

Figuur 3. Het plangebied op een luchtfoto

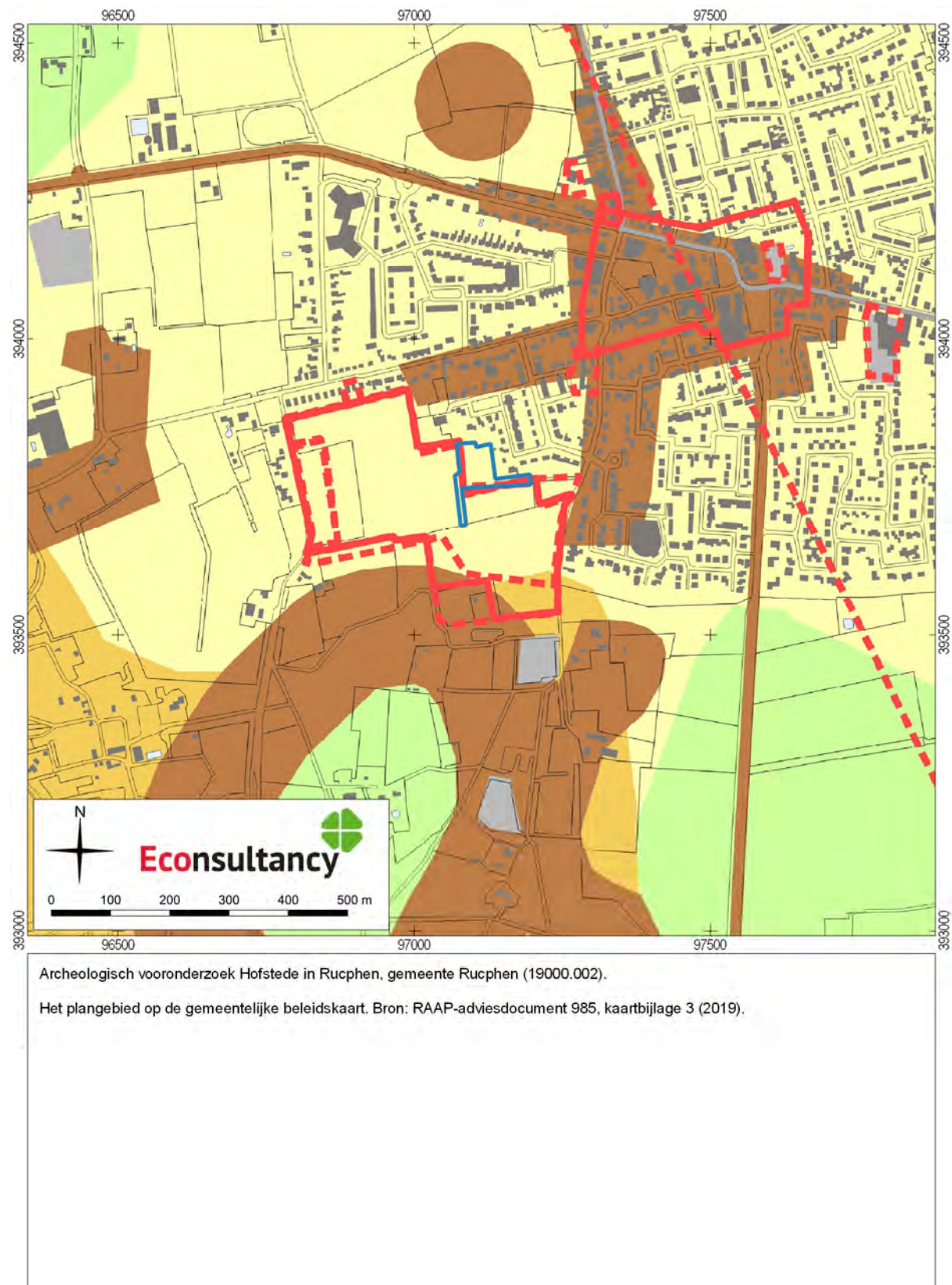
Archeologisch vooronderzoek Hofstede in Rucphen, gemeente Rucphen (19000.002).

Het plangebied op een luchtfoto uit 2020. Bron: Kadaster, Landelijke Voorziening Beeldmateriaal, 2021.

Legenda

 plangebied

Figuur 4. Archeologische beleidskaart

Archeologisch vooronderzoek Hofstede in Rucphen, gemeente Rucphen (19000.002).

Legenda bij de beleidskaart.

Legenda

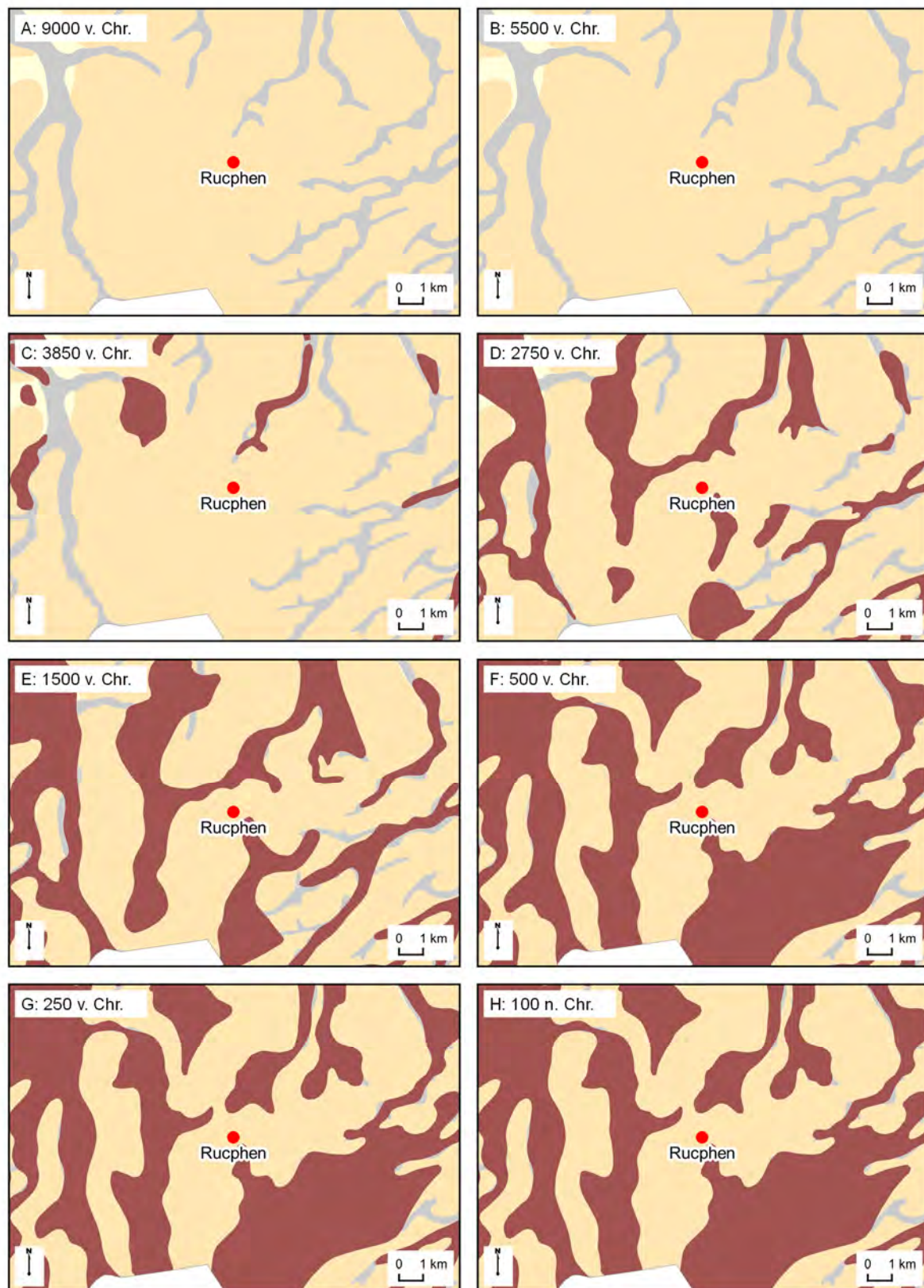
 plangebied

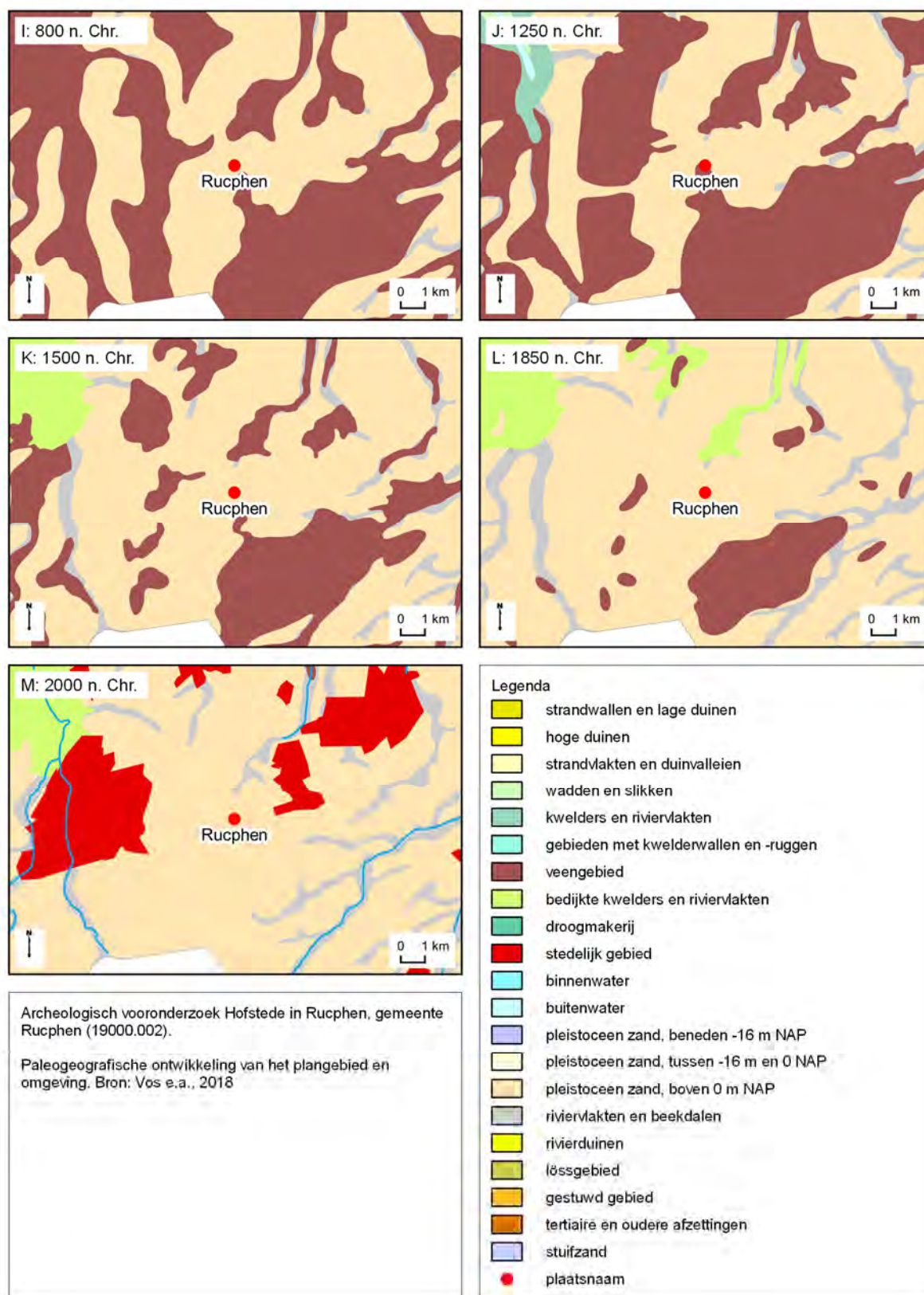
Waarde	Archeologie (zie ook verwachtingskaart)	Oppervlakte (m2)	Diepte (cm -mv)
	1 archeologisch monument	0	0
	2 historische kernen: bekende archeologische vindplaatsen en relictten; en hoge archeologische verwachting (tenminste) voor vindplaatsen van jager-verzamelaars	100	50
	3 hoge archeologische verwachting (overig), kans op resten gerelateerd aan de natte context	500	50
	4 middelhoge archeologische verwachting	1000	50
	5 lage archeologische verwachting (eventueel met kans op veenwinningsresten)	n.v.t.	n.v.t.
	- geen archeologische verwachting (verstoord of vrij gegeven)	n.v.t.	n.v.t.

overig

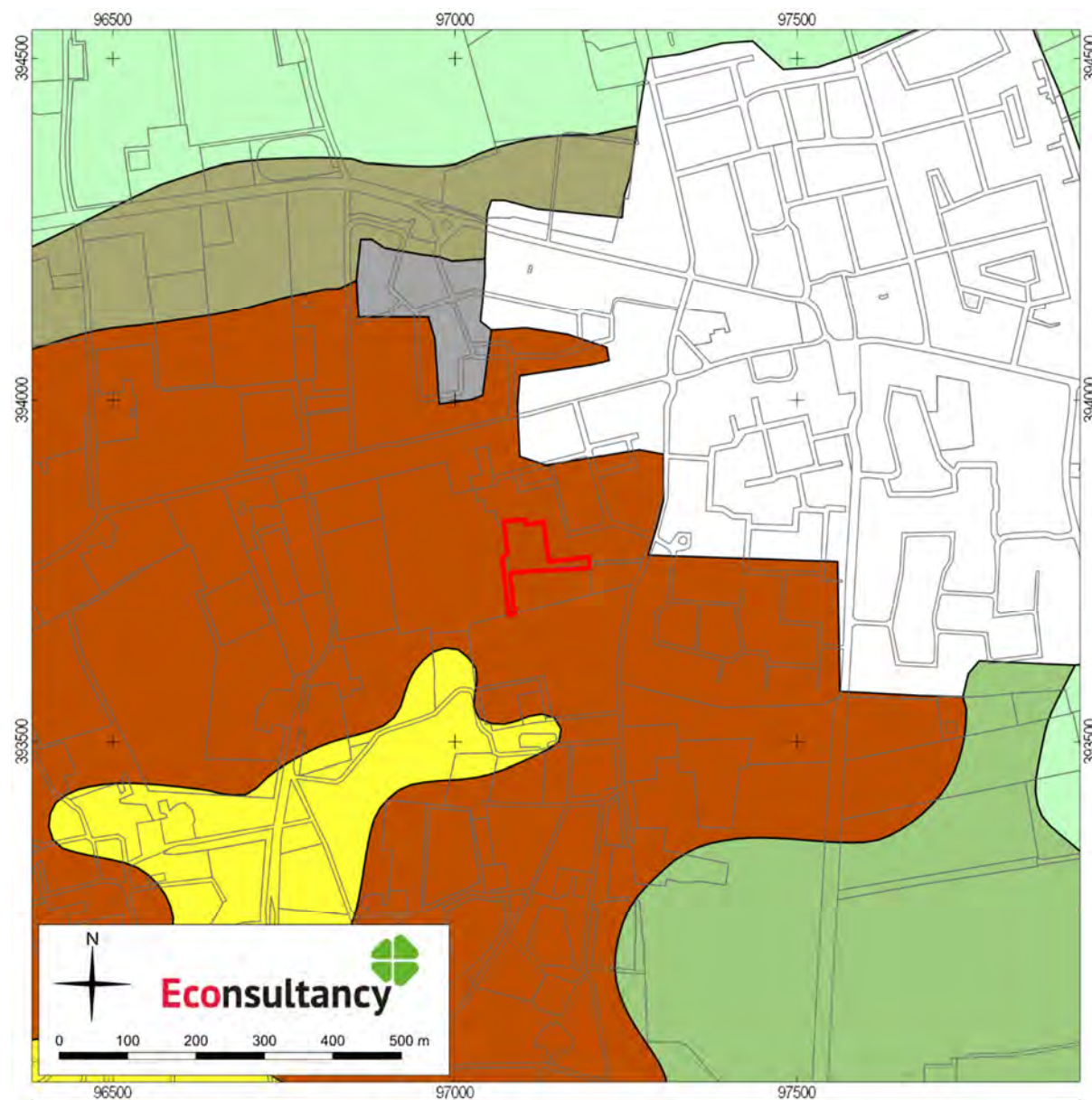
- lopend archeologisch onderzoek
- archeologisch onderzoek status onbekend
- gemeentegrens
- oppervlakte water

Figuur 6. Het plangebied op de paleogeografische kaart

Figuur 7. Het plangebied op de geomorfologische kaart

Archeologisch vooronderzoek Hofstede in Rucphen, gemeente Rucphen (19000.002).

Het plangebied op de Geomorfologische kaart 1: 50.000 van Nederland. Bron: NGR/Wageningen Environmental Research, 2019.

Legenda

- plangebied
- Glooiing in terrasafzettingsvakte
- Laagte ontstaan door afgraving
- Landduinen met bijbehorende vlakten en laagten
- Terrasafzettingsrest-heuvel
- Terrasafzettingsvakte
- Terrasafzettingsswelingen

Figuur 8. Maaiveldhoogte in het plangebied

Archeologisch vooronderzoek Hofstede in Rucphen, gemeente Rucphen (19000.002).

Het plangebied op het actueel hoogtebestand (AHN3). Bron: PDOK/Rijkswaterstaat.

Legenda

- plangebied
- maai veld hoogte (m NAP)
- 8.67
- 9.7
- 10.7
- 11.8
- 12.8
- 13.8

Figuur 9. Het plangebied op de bodemkaart

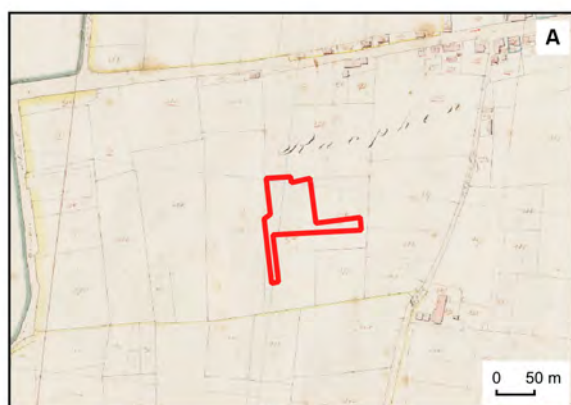
Archeologisch vooronderzoek Hofstede in Rucphen, gemeente Rucphen (19000.002).

Het plangebied op de bodemkaart. Bron: NGR/Wageningen Environmental Research, 2018.

Legenda

- plangebied
- veldpodzolgronden
- laarpodzolgronden

Figuur 10. *Het plangebied op historisch kaartmateriaal*

Situatie circa

Situatie circa 1880. Bron: Topotijdreis.

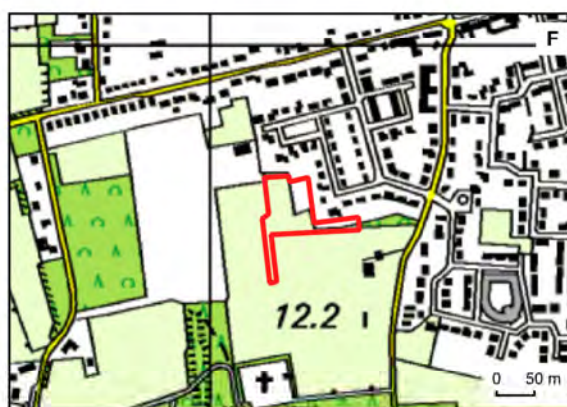
Situatie circa 1937. Bron: Topotijdreis.

Situatie circa 1962. Bron: Topotijdreis.

Situatie circa 1995. Bron: Topotijdreis.

Situatie circa 1999. Bron: Topotijdreis.

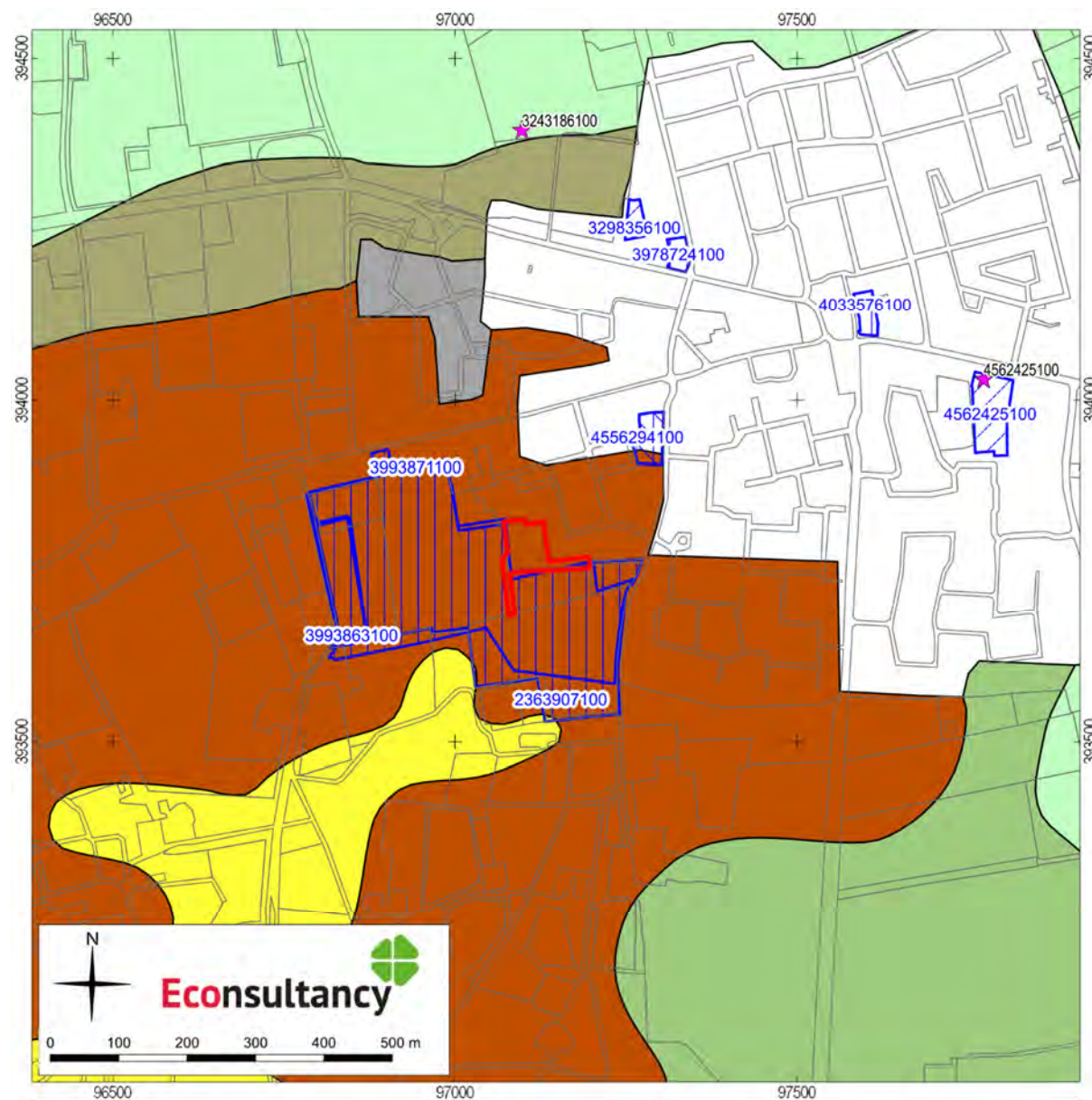
Archeologisch vooronderzoek Hofstede in Rucphen, gemeente Rucphen (19000.002).

Het plangebied op historische kaarten.

Legenda

 plangebied

Figuur 11. Archeologische waarden en onderzoeken

Archeologisch vooronderzoek Hofstede in Rucphen, gemeente Rucphen (19000.002).

Archeologische waarden en onderzoeken in de omgeving van het plangebied. Bron: ARCHIS3/AMK.

Archeologisch vooronderzoek Hofstede in Rucphen, gemeente Rucphen (19000.002).

Legenda bij de archeologische waarden- en onderzoekenkaart. Bron: ARCHIS3/AMK.

Legenda

 plangebied

AMK-terreinen

 Terrein van archeologische waarde

 Terrein van hoge archeologische waarde

 Terrein van zeer hoge archeologische waarde

 Terrein van zeer hoge archeologische waarde, beschermd

onderzoeken

 booronderzoek

 proefsleuven

 begeleiding

 opgraving

 overig

vondsten, complextypen

 nederzetting

 grafcontext

 verdedigingswerk

 religieuze context

 onbepaald

vondsten, datering

 Paleolithicum

 Mesolithicum

 Neolithicum

 Bronstijd

 IJzertijd

 Romeinse tijd

 Middeleeuwen

 Nieuwe tijd

 Onbepaald

 Glooiing in terrasafzettingen

 Laagte ontstaan door afgraving

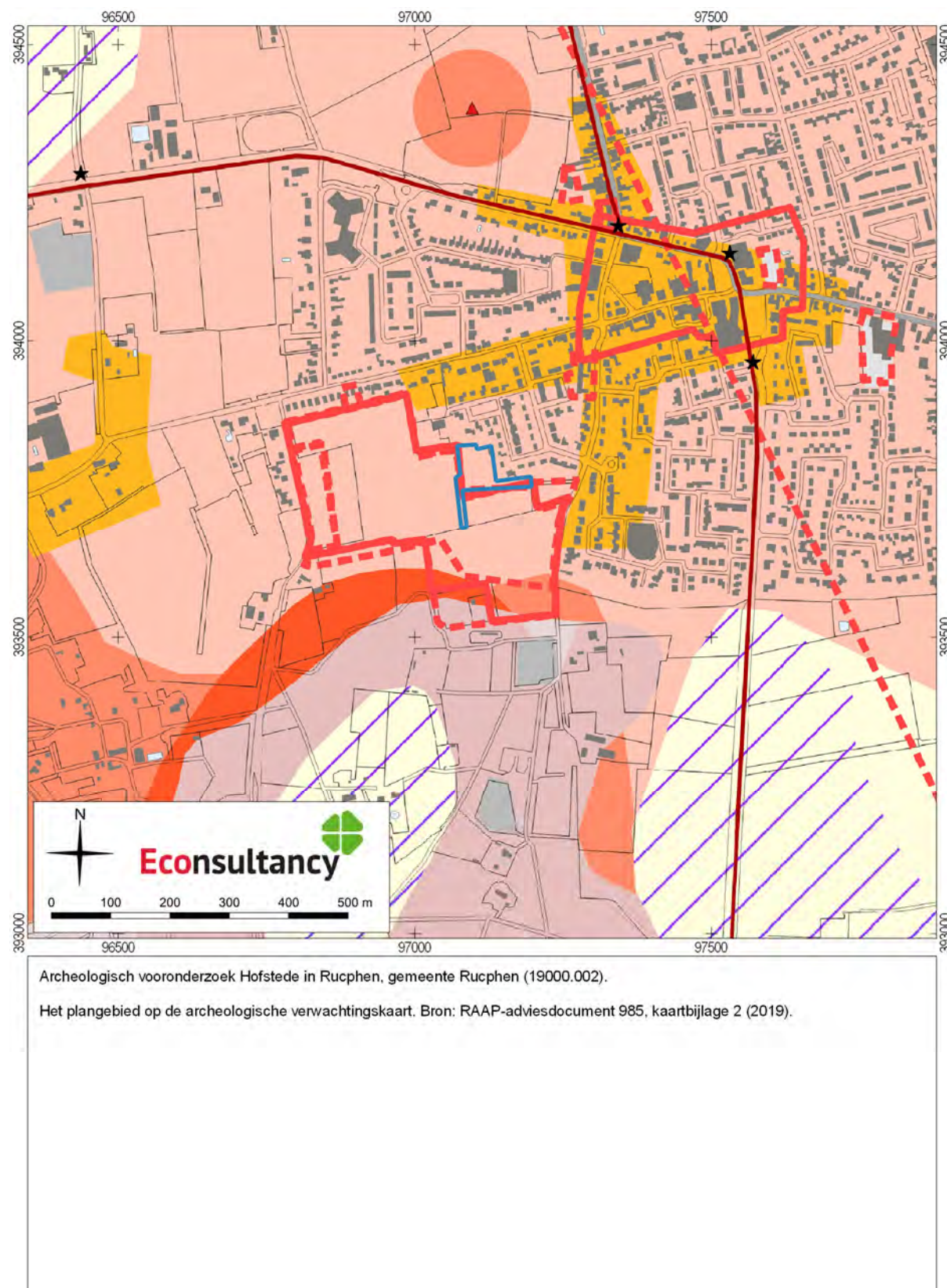
 Landduinen met bijbehorende vlakten en laagten

 Terrasafzettingenrest-heuvel

 Terrasafzettingen

 Terrasafzettingenwellingen

Figuur 12. Archeologische verwachtingskaart

Archeologisch vooronderzoek Hofstede in Rucphen, gemeente Rucphen (19000.002).

Legenda bij de archeologische verwachtingskaart.

Legenda

 plangebied

archeologische waarden

- archeologische vindplaats
- archeologisch monument
- historische bewoningssite
- relictfuorwining
- hoofdvaart
- vaart

archeologische verwachting

- hoge verwachting (voor te verwachten jager-verzamelaars)
- idem, maar in onzekere context door sluitrand
- hoge verwachting of bekende vindplaats
- idem, maar in onzekere context door sluitrand
- middelhoge verwachting
- lege verwachting
- kans op veenwinningssloten
- kans op resten, gemaalend aan hofte contralt
- zone met (andere (mogelijke) kantenporen

onderzoeksmelding

- afgeand
- loep
- onbekend

overig

- ontgraven gebieden (geen verwachting)
- openbaar terrein
- gemeentegrens

Bijlage 1 Overzicht geologische en archeologische tijdvakken

Ouderdom in jaren	Chronostratigrafie					MIS	Lithostratigrafie				
11.755 12.745 13.675 14.025 15.700 29.000 50.000 75.000 115.000 130.000 370.000 410.000 475.000 850.000 2 600 000	Kwartair	Pleistoceen	Holoceen			1	Formaties: Naaldwijk (marien), Nieuwkoop (veen), Echteld (fluviaal)		Formatie van Beegden		
			Laat-Weichselien (Laat-Glaciaal)	Late Dryas (koud)	2	Formatie van Kreftenheye					
				Allerød (warm)							
				Vroege Dryas (koud)							
				Bølling (warm)							
				Laat-Pleniglaciaal							
			Midden-Weichselien (Pleniglaciaal)	Midden-Pleniglaciaal	3			Formatie van Kreftenheye			
				Vroeg-Pleniglaciaal	4						
				Vroeg-Weichselien (Vroeg-Glaciaal)	5a						Formatie van Kreftenheye
			5b								
			5c								
			5d								
			Eemien (warme periode)					5e		Eem Formatie	
			Saalien (ijstijd)					6		Formatie van Urk	Formatie van Drente
			Holsteinien (warme periode)								
			Elsterien (ijstijd)								
			Cromerien (warme periode)			6	Formatie van Urk	Formatie van Peelo			
Pre-Cromerien			Formatie van Sterksel								

Cal. jaren v/n Chr.	¹⁴ C jaren	Chronostratigrafie		Pollen zones	Vegetatie	Archeologische perioden		
1950	0	Laat	Subatlanticum koeler vochtiger	Vb2	Loofbos eik en hazelaar overheersen haagbeuk veel cultuurplanten rogge, boekweit, korenbloem	Nieuwe tijd		
-1500				Vb1		Middeleeuwen		
-450				Va		Romeinse tijd		
0		IJzertijd						
12								
-800	815	Midden	Subboreaal koeler droger	IVb	Loofbos eik en hazelaar overheersen beuk>1% invloed landbouw (granen)	Bronstijd		
-2000				IVa		Neolithicum		
	3755		Atlanticum warm vochtig	III	Loofbos eik, els en hazelaar overheersen in zuiden speelt linde een grote rol		Mesolithicum	
-4900								
-5300								
	7020	Vroeg	Boreaal warmer	II	den overheerst hazelaar, eik, iep, linde, es			
	8240		Preboreaal warmer	I	eerst berk en later den overheersend			
-8800								
	11.755	Laat-Pleistoceen Weichselien (ijstijd)	Laat- Weichselien (Laat- Glaciaal)	Late Dryas	LW III	parklandschap	Laat-Paleolithicum	
	12.745			Allerød	LW II	dennen- en berkenbossen		
	13.675			Vroege Dryas	LW I	open parklandschap		
	14.025			Bølling		open vegetatie met kruiden en berkenbomen		
	15.700		Midden- Weichselien (Pleniglaciaal)			perioden met een poolwoestijn en perioden met een toendra		
-35.000								Vroeg- Weichselien (Vroeg- Glaciaal)
	75.000							
	115.000		Eemien (warme periode)			loofbos	Midden-Paleolithicum	
	130.000							
		Midden-Pleistoceen	Saalien (ijstijd)			Vroeg-Paleolithicum		
-300.000								

Bijlage 2 Onderzoeksmeldingen

12-05-2022 08:40

Archis 3 - zoeken

Zaak

Zaaktype	Registratie rapportplichtige onderzoeksmelding
Zaakidentificatie	2363907100
Voorafgaand onderzoek	-
Archis2 Onderzoeksmeldingsnr	51308
Eigen kenmerk project	-
Verwerving	verwervingswijzen~archeologisch~non-destructief~archeologisch: boring
Uitvoerder	SOB Research
Bevoegd gezag	Gemeente
Provincie	Noord-Brabant
Gemeente	Rucphen
Plaats	Rucphen
Toponiem	Kerkstraat
X coördinaat	97034
Y coördinaat	393694
Startdatum veldwerk	10/04/2012
Verwachte einddatum veldwerk	11/04/2012
Meldingsdatum	03/04/2012
Omschrijving	verkennend veldonderzoek dmv grondboringen
Status zaak	Onderzoek afgemeld op 09-02-2017

Zaakdocumenten

Document ID	10019688
Archis2	-
Rapportmeldingsnr	
Auteur	A.C. Mientjes
Titel	Archeologisch Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek door middel van grondboringen, verkennende, Bestemmingsplan Rucphen-Zuid, Rucphen, Gemeente Rucphen
Jaar	2016
Reeks	SOB Research-rapport
Volgnr	1953 - 1203
Link	https://archisarchief.cultureelerfgoed.nl/Archis3/Zaakdocumenten/236/2363907/afm/
Externe Link	-

12-05-2022 08:36

Archis 3 - zoeken

Zaak

Zaaktype	Registratie rapportplichtige onderzoeksmelding
Zaakidentificatie	3993871100
Voorafgaand onderzoek	-
Archis2 Onderzoeksmeldingsnr	-
Eigen kenmerk project	16011015
Verwerving	verwervingswijzen~archeologisch~non-destructief~archeologisch: boring
Uitvoerder	Econsultancy BV
Bevoegd gezag	gemeente
Provincie	Noord-Brabant
Gemeente	Rucphen
Plaats	Rucphen
Toponiem	-
X coördinaat	96968
Y coördinaat	393754
Startdatum veldwerk	25/03/2016
Verwachte einddatum veldwerk	25/03/2016
Meldingsdatum	23/03/2016
Omschrijving	-
Status zaak	Onderzoek afgemeld op 15-08-2017

Zaakdocumenten

Document ID	10028245
Archis2	-
Rapportmeldingsnr	-
Auteur	M. Stiekema
Titel	Archeologisch verkennend booronderzoek bestemmingsplan 'Hofstede' te Rucphen in de gemeente Rucphen
Jaar	2017
Reeks	Econsultancy-rapport
Volgnr	16011015
Link	-
Externe Link	-
Document ID	-
Archis2	-
Rapportmeldingsnr	-
Auteur	-
Titel	Eerste bevindingen
Jaar	-
Reeks	-
Volgnr	-
Link	https://archisarchief.cultureelerfgoed.nl/Archis3/Zaakdocumenten/399/3993871/afm/
Externe Link	-

12-05-2022 08:39

Archis 3 - zoeken

Zaak

Zaaktype	Registratie rapportplichtige onderzoeksmelding
Zaakidentificatie	4761589100
Voorafgaand onderzoek	2363907100
Archis2	-
Onderzoeksmeldingsnr	7387.002
Eigen kenmerk project	verwerfingswijzen~archeologisch~destructief~archeologisch:
Verwerving	proefputten/proefsleuven
Uitvoerder	Econsultancy BV
Bevoegd gezag	gemeente
Provincie	Noord-Brabant
Gemeente	Rucphen
Plaats	Rucphen
Toponiem	-
X coördinaat	96968
Y coördinaat	393754
Startdatum veldwerk	27/01/2020
Verwachte einddatum veldwerk	07/02/2020
Meldingsdatum	03/01/2020
Omschrijving	-
Status zaak	Onderzoek afgemeld op 30-11-2021

Vondstlocatie

Objectnummer	1267121
Archis2	-
Waarnemingsnr	-
Archis2	-
Vondstmeldingsnr	-
Gemeente	Rucphen
Plaats	Rucphen
Toponiem	Hofstede
Eigen kenmerk project	7387.002
X coördinaat	97006
Y coördinaat	393741
Toelichting	Econsultancy heeft in opdracht van gemeente Rucphen een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd voor het plangebied de Hofstede te Rucphen in de gemeente Rucphen. De opdrachtgever is voornemens om in het plangebied een nieuwe woonwijk te ontwikkelen met in totaal circa 171 wooneenheden. Het archeologisch onderzoek wordt noodzakelijk geacht om te bepalen of er archeologische waarden aanwezig zijn in de ondergrond, die door de voorgenomen bodemingrepen kunnen worden aangetast/verloren kunnen gaan. Daarom is het binnen het kader van de Erfgoedwet (1 juli 2016) verplicht voorafgaand archeologisch onderzoek uit te voeren. Doel van het proefsleuvenonderzoek is het aanvullen en toetsen van de gespecificeerde archeologische verwachting zoals vermeld in het bureau- en booronderzoek. Het gaat om gebied- of vindplaatsgericht onderzoek. Het proefsleuvenonderzoek gebeurt door middel van waarnemingen in het veld, waarbij (extra) informatie wordt verkregen over bekende en/of verwachte archeologische waarden binnen een onderzoeksgebied. Dit omvat de aan- of afwezigheid, de aard, de omvang, de datering, de gaafheid, de conservering en de inhoudelijke kwaliteit van de archeologische waarden. Het resultaat van een proefsleuvenonderzoek is een rapport met een waardering en een inhoudelijk (selectie-)advies (buiten normen van tijd en geld), aan de hand waarvan een

[https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/{zaak:\(fields:\('4761589100'\)\)}](https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/{zaak:(fields:('4761589100'))})

1/4

beleidsbeslissing (een selectiebesluit) kan worden genomen. Dit betekent dat de veldactiviteiten uitgevoerd worden tot het niveau waarop deze beslissing gefundeerd genomen kan worden, dat wil zeggen dat de archeologische waarden van het terrein/vindplaats in voldoende mate zijn vastgesteld. Gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel Het plangebied heeft een hoge verwachting voor vindplaatsen vanaf het Laat-Paleolithicum tot en met de Nieuwe tijd. Archeologische waarden uit de Late-IJzertijd, de Romeinse tijd en de Vroege Middeleeuwen zullen waarschijnlijk afwezig zijn in het zuidoostelijke deel van het plangebied, vanwege de turfwinning sinds het eind van de 12e eeuw, het begin van de 13e eeuw of later. Het kan echter niet geheel uitgesloten worden dat dieper ingegraven sporen uit de Late-IJzertijd, Romeinse tijd en de Vroege-Middeleeuwen toch nog aanwezig zijn in het plangebied. Archeologische resten uit het Laat Paleolithicum tot en met de IJzertijd kunnen in de top van het dekzand (Laagpakket van Wierden, Formatie van Bortel) aanwezig zijn, terwijl archeologische resten uit de Late-Middeleeuwen en Nieuwe tijd ook aanwezig kunnen zijn in het plaggendek tot aan het maaiveld. Gevolgde onderzoeksmethode Tijdens het veldwerk is op kleine punten afgeweken van de methodiek zoals beschreven in het Programma van Eisen. 2 Van de in totaal 80 proefsleuven, met ieder een oppervlakte van circa 100 m², moesten 11 proefsleuven in meer of mindere mate verplaatst worden vanwege de aanwezigheid van veldafscheidings (prikkelraad), hekken en sloten, en de noodzaak om geen onnodige schade aan te brengen ter plekke van nog in gebruik zijnde paardenweiden. Bij het verplaatsen van de proefsleuven is er zoveel mogelijk naar gestreefd een evenredige spreiding van de proefsleuven door het plangebied te behouden. Er zijn geen andere afwijkingen ten aanzien van het Programma van Eisen tijdens het veldwerk geweest. Resultaten Proefsleuvenonderzoek Tijdens het proefsleuvenonderzoek is de volgende bodemopbouw waargenomen. In het centrale, noordelijke en westelijke deel van het plangebied is een bodemopbouw aanwezig van bouwvoor, op een plaggendek, op dekzand (C-horizont; Laagpakket van Wierden, Formatie van Bortel). Het plaggendek was niet in alle proefsleuven te onderscheiden van de bouwvoor. Daarnaast lag de dikte van het plaggendek zowel beneden als boven de 50 centimeter. Als gevolg is lokaal binnen het plangebied sprake van zowel laarpodzolgronden als hoge enkeerdgronden. In een deel van de proefsleuven is beneden de bouwvoor en het plaggendek een deels intact podzolprofiel waargenomen (E-, en met name B- en/of BC-horizont aanwezig). In het zuidoostelijke deel van het plangebied is beneden de bouwvoor en het plaggendek een pakket stuifzand (Laagpakket van Kootwijk, Formatie van Bortel) aangetroffen. Het stuifzand is in de Late-Middeleeuwen en Nieuwe tijd afgezet op het dekzand. Als gevolg zijn door de beschermende werking van het stuifzand relatief intacte podzolprofielen in het zuidoostelijke deel van het plangebied aangetroffen. Wel is opvallend dat de B-horizont van deze podzolprofielen over het algemeen uiterst humus tot moerig is, hetgeen op relatief natte condities wijst door de tijd heen. Duidelijke aanwijzingen voor de vroegere aanwezigheid van veen, en vervolgens turfwinning, zijn niet aangetroffen. De resultaten van het proefsleuvenonderzoek komen merendeels overeen met de gegevens over geologie, geomorfologie en bodem zoals verzameld bij het archeologisch bureauonderzoek en de inventariserend veldonderzoeken door middel van boringen, verkennende fase (IVO-Overig), uitgevoerd in 2012 en 2017 door respectievelijk SOB Research en Econsultancy. In het plangebied zijn 82 sporen gedocumenteerd. Het betreft hoofdzakelijk greppels, die lijken samen te hangen met perceelindelingen en afwatering (sloten) in de 19e en vroeg-20e eeuw. Daarnaast zijn kuilen aangetroffen, die als natuurlijk zijn geïnterpreteerd (bioturbatie: met name wortelwerking) of als restanten van het plaggendek in de top van het dekzand. Andere kuilen leken door hun heterogene vulling (sub)recent. Mogelijk dat één van deze kuilen een schuttersputje is uit de Tweede Wereldoorlog. Verder zijn ook resten van karresporen en een (veld)weg, die in de 19e en vroeg-20e eeuw gedateerd kunnen worden. De overige sporen bestonden hoofdzakelijk uit (sub)recente verstoringen van de bodemopbouw. Selectieadvies Volgens de waardering op KNA, versie 4.1 (d.d. 24 mei 2018), voorgeschreven wijze krijgt de vindplaats een lage waardering en is niet behoudenswaardig. Het selectieadvies is daarom dan ook om het plangebied vrij te geven voor verdere ontwikkeling en is vervolgonderzoek niet noodzakelijk. Het definitieve selectiebesluit zal worden genomen door de bevoegde overheid, de gemeente Rucphen. Mochten tijdens de graafwerkzaamheden toch archeologische waarden worden

12-05-2022 08:39

Archis 3 - zoeken

aangetroffen, dan dient hiervan melding te worden gemaakt conform artikel 5.10 van de Erfgoedwet uit juli 2016 bij het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed).

Vondsten

Objectnummer	Aantal	Materiaal	Type	Begin datering	Eind datering	Omschrijving
1267124	1	vuursteen	afslag	onbekend	onbekend	
1267125	5	bouwaardewerk	baksteen	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd	
				Vroeg	Laat	
1267126	1	bouwaardewerk	baksteen	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd	
				Vroeg	Midden	
1267127	2	leiste	steen daklei	onbekend	onbekend	
1267128	1	bouwaardewerk	dakpan	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd	
				Vroeg	Laat	
1267129	1	koper	gesp	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd	
				Vroeg	Laat	
1267130	12	aardewerk	industri	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd	
			eel wit (Maastrichts)	Midden	Laat	
1267131	1	vuursteen	kling	onbekend	onbekend	
1267134	2	koper	knoop	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd	
				Midden	Laat	
1267135	6	pijpaarde	pijp	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd	
				Midden	Midden	
1267136	2	pijpaarde	pijp	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd	
				Vroeg	Vroeg	
1267137	3	keramiek	porselein	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd	
				Laat	Laat	
1267138	21	aardewerk	roodbakkend	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd	
			geglazuurd:kom	Midden	Laat	
1267139	1	aardewerk	roodbakkend	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd	
			geglazuurd:kom	Midden	Midden	
1267140	4	aardewerk	roodbakkend	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd	
			geglazuurd:kom	Vroeg	Midden	
1267143	6	keramiek	steengoed	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd	
			geglazuurd	Midden	Laat	
1267144	2	aardewerk	witbakkend	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd	
			geglazuurd:kom	Midden	Laat	
1267145	1	natuurst	steen	onbekend	onbekend	
1267146	6	metaal	onbekend	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd	
				Laat	Laat	

Sporen

Objectnummer	Aantal	Materiaal	Type	Begin datering	Eind datering	Omschrijving
1267149	1		bodem	onbekend	onbekend	
1267150	48		greppel/sloot	onbekend	onbekend	
1267151	2		indruk	onbekend	onbekend	Karrespoor
1267152	17		kuil	onbekend	onbekend	
1267153	1		greppel/sloot	Recent	Recent	Leidingsleuf
1267154	3		indruk	onbekend	onbekend	Veldweg
1267155	4		natuurlijk grondspoor	onbekend	onbekend	
1267159	1		weg, (on)verhard	onbekend	onbekend	

Zaakdocumenten

[https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoeken/en/vinden/#/zaak/search/{zaak:\(fields:\('4761589100'\)\)}](https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoeken/en/vinden/#/zaak/search/{zaak:(fields:('4761589100'))})

3/4

12-05-2022 08:39

Archis 3 - zoeken

Document ID	10784659
Archis2	-
Rapportmeldingsnr	-
Auteur	A.C. Mientjes
Titel	Proefsleuvenonderzoek Hofstede te Rucphen in de gemeente Rucphen
Jaar	2020
Reeks	Econsultancy-rapport
Volgnr	7387.002
Link	https://archisarchief.cultureelerfgoed.nl/Archis3/Zaakdocumenten/476/4761589/afm/
Externe Link	-
Document ID	-
Archis2	-
Rapportmeldingsnr	-
Auteur	-
Titel	Eerste bevindingen
Jaar	-
Reeks	-
Volgnr	-
Link	https://archisarchief.cultureelerfgoed.nl/Archis3/Zaakdocumenten/476/4761589/afm/
Externe Link	-

12-05-2022 08:49

Archis 3 - zoeken

Zaak

Zaaktype	Registratie rapportplichtige onderzoeksmelding
Zaakidentificatie	4556294100
Voorafgaand onderzoek	-
Archis2 Onderzoeksmeldingsnr	-
Eigen kenmerk project	4127.002
Verwerving	verwervingswijzen~archeologisch~non-destructief~archeologisch: boring
Uitvoerder	Econsultancy BV
Bevoegd gezag	gemeente
Provincie	Noord-Brabant
Gemeente	Rucphen
Plaats	Rucphen
Toponiem	-
X coördinaat	97281
Y coördinaat	393945
Startdatum veldwerk	20/07/2017
Verwachte einddatum veldwerk	01/11/2017
Meldingsdatum	26/07/2017
Omschrijving	-
Status zaak	Onderzoek afgemeld op 27-02-2019

Zaakdocumenten

Document ID	10070800
Archis2	-
Rapportmeldingsnr	-
Auteur	A.J. Wullink
Titel	Archeologisch bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek, verkennende fase nieuwbouw Kerkstraat 4 – 6 te Rucphen, gemeente Rucphen
Jaar	2019
Reeks	Econsultancy-rapport
Volgnr	4127.002
Link	https://archisarchief.cultureelerfgoed.nl/Archis3/Zaakdocumenten/455/4556294/afm/
Externe Link	-
Document ID	-
Archis2	-
Rapportmeldingsnr	-
Auteur	-
Titel	Eerste bevindingen
Jaar	-
Reeks	-
Volgnr	-
Link	https://archisarchief.cultureelerfgoed.nl/Archis3/Zaakdocumenten/455/4556294/afm/
Externe Link	-

12-05-2022 11:03

Archis 3 - zoeken

Zaak

Zaaktype	Registratie rapportplichtige onderzoeksmelding
Zaakidentificatie	4721769100
Voorafgaand onderzoek	-
Archis2	-
Onderzoeksmeldingsnr	4127.007
Eigen kenmerk project	verwerfingswijzen~archeologisch~destructief~archeologisch:
Verwerving	proefputten/proefsleuven
Uitvoerder	Econsultancy BV
Bevoegd gezag	gemeente
Provincie	Noord-Brabant
Gemeente	Rucphen
Plaats	Rucphen
Toponiem	-
X coördinaat	97281
Y coördinaat	393945
Startdatum veldwerk	16/07/2019
Verwachte einddatum veldwerk	08/01/2020
Meldingsdatum	15/07/2019
Omschrijving	-
Status zaak	Onderzoek afgemeld op 21-06-2021

Zaakdocumenten

Document ID	10330264
Archis2	-
Rapportmeldingsnr	-
Auteur	R. Elisma & S. Brussé
Titel	Proefsleuvenonderzoek Kerkstraat 4 in Rucphen (4127.007)
Jaar	2020
Reeks	Econsultancy-rapport
Volgnr	4127.007
Link	https://archisarchief.cultureelerfgoed.nl/Archis3/Zaakdocumenten/472/4721769/afm/
Externe Link	-
Document ID	-
Archis2	-
Rapportmeldingsnr	-
Auteur	-
Titel	Eerste bevindingen
Jaar	-
Reeks	-
Volgnr	-
Link	https://archisarchief.cultureelerfgoed.nl/Archis3/Zaakdocumenten/472/4721769/afm/
Externe Link	-

Zaak

Zaaktype	Registratie rapportplichtige onderzoeksmelding
Zaakidentificatie	4856253100
Voorafgaand onderzoek	4856245100
Archis2 Onderzoeksmeldingsnr-	
Eigen kenmerk project	12279.001
Verwerving	verwervingswijzen~archeologisch~non-destructief~archeologisch: boring
Uitvoerder	Econsultancy BV
Bevoegd gezag	gemeente
Provincie	Noord-Brabant
Gemeente	Rucphen
Plaats	Rucphen
Toponiem	-
X coördinaat	97303
Y coördinaat	393556
Startdatum veldwerk	06/05/2020
Verwachte einddatum veldwerk	13/05/2020
Meldingsdatum	04/05/2020
Omschrijving	-
Status zaak	Onderzoek afgemeld op 15-10-2021

Vondstlocatie

Objectnummer	1262301
Archis2	-
Waarnemingsnr	
Archis2	-
Vondstmeldingsnr	
Gemeente	Rucphen
Plaats	Rucphen
Toponiem	Kerkstraat-Schijfse Vaartkant
Eigen kenmerk project	12279.001
X coördinaat	97392
Y coördinaat	393540
Toelichting	Econsultancy heeft in opdracht van Gemeente Rucphen een archeologisch onderzoek uitgevoerd voor een plangebied gelegen aan de Kerkstraat-Schijfse Vaartkant te Rucphen in de gemeente Rucphen. De initiatiefnemer is voornemens in het plangebied een waterberging en landschappelijke inpassing te realiseren. Om deze ontwikkeling mogelijk te maken, moet eerst een wijziging van het bestemmingsplan worden doorgevoerd. Hierbij moet ook inzichtelijk te worden gemaakt welke archeologische waarden binnen het plangebied kunnen worden verwacht. De noodzaak tot archeologisch onderzoek vloeit voort uit het Verdrag van Malta (1992) en de Wet ruimtelijke ordening (Wro, 2006). Het archeologisch onderzoek is noodzakelijk om te bepalen of er archeologische waarden aanwezig zijn binnen het plangebied en of deze door de voorgenomen bodemingrepen kunnen worden aangetast. Doel van het bureauonderzoek is een antwoord te vinden op de vraag wat de gespecificeerde archeologische verwachting voor het plangebied is. Dit wordt uitgevoerd door middel van het verwerven van informatie, aan de hand van bestaande bronnen, over bekende en verwachte archeologische waarden. Het inventariserend veldonderzoek (IVO-overig, verkennende fase) heeft tot doel de in het bureauonderzoek opgestelde gespecificeerde archeologische verwachting aan te vullen en te toetsen door middel van boringen. Het veldonderzoek heeft tot doel antwoorden te vinden op wat de bodemopbouw is binnen het plangebied en wat de gevolgen zijn van het in het plangebied aangetroffen bodemprofiel voor de gespecificeerde archeologische verwachting. Met de

12-05-2022 11:14

Archis 3 - zoeken

resultaten van het archeologisch onderzoek kan worden vastgesteld of binnen het plangebied archeologische waarden aanwezig (kunnen) zijn en of vervolgonderzoek dan wel plaanpassing noodzakelijk is. Gespecificeerde archeologische verwachting bureauonderzoek Op basis van de ligging van het plangebied op de overgang van een landduin in het westen naar lager gelegen nattere gebieden in het oosten maakt dat het plangebied (deels) een geschikte vestiging locatie is geweest voor zowel jagers-verzamelaars als landbouwers. Resultaten inventariserend veldonderzoek Uit het verkennend booronderzoek blijkt dat het westen van het plangebied zich op een relatief hoger gelegen dekzandrug bevindt, welke plaatselijk met stuifzand is afgedekt. Naar het oosten gaat het plangebied over naar een lager gelegen nattere zone welke in het verleden mogelijk deels met veen is afgedekt en deels is verstoord. Op basis van de resultaten van het booronderzoek heeft het westelijke hooggelegen deel van het plangebied samen met de centrale overgangzone van het plangebied een hoge archeologische verwachtingswaarde en heeft het oostelijke laaggelegen deel van het plangebied een lage archeologische verwachtingswaarde. Advies Gezien de in dit onderzoek opgestelde archeologische verwachting is binnen het plangebied bij bodemverstoringen die dieper dan 30 cm -mv bedragen vervolgonderzoek noodzakelijk om deze te toetsen. Het vervolgonderzoek kan het beste worden uitgevoerd in de vorm van een karterend en waarderend proefsleuvenonderzoek voor het hooggelegen westen van het plangebied en de centrale overgangzone naar het laaggelegen oosten van het plangebied. Bij een proefsleuvenonderzoek dienen verspreid over het plangebied sleuven gegraven te worden met als doel om eventuele archeologische waarden te karteren en waarden. Voor dit onderzoek dient een door de bevoegde overheid goedgekeurd Programma van Eisen te zijn opgesteld waarin is vastgelegd waaraan het onderzoek moet voldoen. Voor het laaggelegen oosten van het plangebied adviseert Econsultancy om ten aanzien van de geplande bodemingrepen in het kader van de Archeologische Monumentenzorg (AMZ) geen vervolgonderzoek te laten plaatsvinden. Bovenstaand advies is van Econsultancy. De resultaten van onderhavig onderzoek dienen te worden beoordeeld door de bevoegde overheid (gemeente Rucphen). De bevoegde overheid neemt vervolgens een besluit. Mochten tijdens de graafwerkzaamheden in het vrijgegeven deel van het plangebied toch archeologische waarden worden aangetroffen, dan dient hiervan melding te worden gemaakt conform artikel 5.10 van de Erfgoedwet uit juli 2016 bij het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed).

Zaakdocumenten

Document ID	10776996
Archis2	-
Rapportmeldingsnr	
Auteur	M. Stiekema
Titel	Archeologisch bureauonderzoek en verkennend booronderzoek Kerkstraat-Schijfse Vaartkant te Rucphen in de gemeente Rucphen
Jaar	2020
Reeks	Econsultancy-rapport
Volgnr	12279.001
Link	https://archisarchief.cultureelerfgoed.nl/Archis3/Zaakdocumenten/485/4856253/afm/
Externe Link	-
Document ID	-
Archis2	-
Rapportmeldingsnr	
Auteur	-
Titel	Eerste bevindingen
Jaar	-
Reeks	-
Volgnr	-
Link	https://archisarchief.cultureelerfgoed.nl/Archis3/Zaakdocumenten/485/4856253/afm/
Externe Link	-

[https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#!/zaak/search/\(zaak:\(fields:\('':4856253100\)\)\)](https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#!/zaak/search/(zaak:(fields:('':4856253100))))

2/3

12-05-2022 11:14

Archis 3 - zoeken

Zaak

Zaaktype

Zaakidentificatie
Voorafgaand onderzoek
Archis2
Onderzoeksmeldingsnr
Eigen kenmerk project
Verwerving

Registratie rapportplichtige onderzoeksmelding

4893854100
-
-
12279.002
verwerfingswijzen~archeologisch~destructief~archeologisch:
proefputten/proefsleuven
Econsultancy BV
gemeente
Noord-Brabant
Rucphen
Rucphen
-
97303
393556
22/09/2020
23/09/2020
veldwerk
17/09/2020
-
Onderzoek aangemeld op 17-09-2020

12-05-2022 11:48

Archis 3 - zoeken

Zaak

Zaaktype	Registratie rapportplichtige onderzoeksmelding
Zaakidentificatie	4797278100
Voorafgaand onderzoek	-
Archis2	-
Onderzoeksmeldingsnr	11912.002
Eigen kenmerk project	verwerfingswijzen~archeologisch~destructief~archeologisch:
Verwerving	proefputten/proefsleuven
Uitvoerder	Econsultancy BV
Bevoegd gezag	gemeente
Provincie	Noord-Brabant
Gemeente	Rucphen
Plaats	Rucphen
Toponiem	-
X coördinaat	97369
Y coördinaat	394148
Startdatum veldwerk	31/03/2020
Verwachte einddatum veldwerk	31/03/2020
Meldingsdatum	13/03/2020
Omschrijving	-
Status zaak	Onderzoek afgemeld op 27-12-2021

Vondstlocatie

Objectnummer	1270250
Archis2	-
Waarnemingsnr	-
Archis2	-
Vondstmeldingsnr	-
Gemeente	Rucphen
Plaats	Rucphen
Toponiem	St. Martinusstraat - Rucphense Vaartkant
Eigen kenmerk project	11912.002
X coördinaat	97366
Y coördinaat	394150
Toelichting	Econsultancy heeft in opdracht van Ontwikkelingscombinatie Van Agtmaal / Maas-Jacobs een Inventariserend Veldonderzoek door middel van Proefsleuven (IVO-P), variant Archeologische Begeleiding (AB) uitgevoerd aan de St. Martinusstraat- Rucphense Vaartkant te Rucphen in de gemeente Rucphen. In het plangebied wordt een appartementencomplex met zeventien appartementen gebouwd. Hierbij zal een gebied met een oppervlakte van ca. 758 m2 worden bebouwd. Voor het plangebied geldt een archeologische onderzoeksplicht bij ingrepen groter dan 100 m2 en dieper dan 50 cm onder het maaiveld. Het archeologisch onderzoek wordt noodzakelijk geacht om te bepalen of er archeologische waarden aanwezig (kunnen) zijn in de ondergrond, die door de voorgenomen bodemingrepen kunnen worden aangetast/verloren kunnen gaan. Daarom is het binnen het kader van de Erfgoedwet (1 juli 2016) verplicht voorafgaand archeologisch onderzoek uit te voeren. Doel van het proefsleuvenonderzoek is het aanvullen en toetsen van de gespecificeerde archeologische verwachting zoals vermeld in het bureau- en booronderzoek. Het gaat om gebied- of vindplaatsgericht onderzoek. Het proefsleuvenonderzoek gebeurt door middel van waarnemingen in het veld, waarbij (extra) informatie wordt verkregen over bekende en /of verwachte archeologische waarden binnen

[https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/\(zaak:\(fields:\('':4797278100\)\)\)](https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/(zaak:(fields:('':4797278100))))

1/3

12-05-2022 11:48

Archis 3 - zoeken

een onderzoeksgebied. Dit omvat de aan- of afwezigheid, de aard, de omvang, de datering, de gaafheid, de conservering en de inhoudelijke kwaliteit van de archeologische waarden. Het resultaat van een proefsleuvenonderzoek is een rapport met een waardering en een inhoudelijk (selectie-)advies (buiten normen van tijd en geld), aan de hand waarvan een beleidsbeslissing (een selectiebesluit) kan worden genomen. Dit betekent dat de veldactiviteiten uitgevoerd worden tot het niveau waarop deze beslissing gefundeerd genomen kan worden, dat wil zeggen dat de archeologische waarden van het terrein/vindplaats in voldoende mate zijn vastgesteld. Gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel Het plangebied heeft een hoge verwachting voor resten van kampementen van jagers-verzamelaars uit het Laat-Paleolithicum en het Mesolithicum en voor landbouwers uit het Neolithicum en de Bronstijd. Omdat het plangebied niet is overveend, is de verwachting voor resten van landbouwers uit de periode IJzertijd – Vroege Middeleeuwen eveneens hoog, net als de verwachting op sporen van landgebruik uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe tijd. Gevolgde onderzoeksmethode De twee geplande proefsleuven zijn naar aanleiding van de bestaande situatie op het terrein verplaatst. Verder is gewerkt volgens de methodiek zoals beschreven in het Programma van Eisen. Het totale oppervlak van het aangelegde archeologische vlak bedraagt circa 214 m²; het onderzoek is gedocumenteerd in twee werkputten. In de werkputten is één archeologisch sporenvak aangelegd in de top van de C-horizont. Verder is een deel van de graafwerkzaamheden elders op het terrein begeleid om een completer beeld van het terrein te krijgen; dit is gestaakt toen overal verstoring tot diep in de natuurlijke ondergrond werd vastgesteld. In totaal zijn vijf profielen aangelegd en gedocumenteerd. Resultaten Proefsleuvenonderzoek Tijdens het archeologisch onderzoek zijn resten van bebouwing uit de eerste helft van de 20e eeuw aangetroffen. De datering is gebaseerd op het gebruikte bouw materiaal (o.a. betontegels). De sporen bestaan uit twee muurfunderingen, twee vloeren, een haard en de insteek van een van de muurfunderingen. De sporen zijn samen onderdeel geweest van één gebouw. De bodemopbouw in het plangebied was sterk verstoord door de huidige bebouwing en andere recente verstoringen. De kans op het aantreffen van archeologische resten anders dan de vroeg 20e-eeuwse bebouwing is hierdoor gering. Selectieadvies Het ontbreken van een archeologische vindplaats leidt tot het selectieadvies: niet behoudenswaardig. Het selectieadvies is daarom dan ook om geen vervolgonderzoek uit te voeren en het plangebied vrij te geven voor verdere ontwikkeling, met als uitzondering de zuidzijde van het terrein, grenzend aan de begraafplaats. Het definitieve selectiebesluit zal worden genomen door de bevoegde overheid, de gemeente Rucphen.

Sporen

Objectnummer	Aantal	Materiaal	Type	Begin datering	Eind datering	Omschrijving
1270254	1		kuil	onbekend	onbekend	
1270255	2		onbekend	Recent	Recent	
1270256	1		grondspoor	Recent	Recent	insteek
1270257	3		muurrestant	onbekend	onbekend	
1270258	2		onbekend	onbekend	onbekend	
1270259	1		haard(plaats)	onbekend	onbekend	
1270260	1		lithologische laag	onbekend	onbekend	

Zaakdocumenten

Document ID	10788702
Archis2	-
Rapportmeldingsnr	
Auteur	R. Elisma
Titel	IVO-P variant AB st. Martinusstraat - Rucphense Vaartkant te Rucphen in de gemeente Rucphen
Jaar	2020
Reeks	Econsultancy-rapport

[https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#!/zaak/search/\(zaak:\(fields:\('':4797278100\)\)\)](https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#!/zaak/search/(zaak:(fields:('':4797278100))))

2/3

12-05-2022 11:48

Archis 3 - zoeken

Volgnr	11912.002
Link	https://archisarchief.cultureelerfgoed.nl/Archis3/Zaakdocumenten/479/4797278/afm/
Externe Link	-
Document ID	-
Archis2	-
Rapportmeldingsnr	-
Auteur	-
Titel	Eerste bevindingen
Jaar	-
Reeks	-
Volgnr	-
Link	https://archisarchief.cultureelerfgoed.nl/Archis3/Zaakdocumenten/479/4797278/afm/
Externe Link	-

12-05-2022 11:57

Archis 3 - zoeken

Zaak

Zaaktype	Registratie rapportplichtige onderzoeksmelding
Zaakidentificatie	3298356100
Voorafgaand onderzoek	-
Archis2	-
Onderzoeksmeldingsnr	15070042
Eigen kenmerk project	verwervingswijzen~archeologisch~non-destructief~archeologisch:
Verwerving	begeleiding
Uitvoerder	Transect
Bevoegd gezag	gemeente
Provincie	Noord-Brabant
Gemeente	Rucphen
Plaats	Rucphen
Toponiem	-
X coördinaat	97264
Y coördinaat	394268
Startdatum veldwerk	02/09/2015
Verwachte einddatum veldwerk	02/09/2015
Meldingsdatum	02/09/2015
Omschrijving	-
Status zaak	Onderzoek afgemeld op 27-09-2018

Zaakdocumenten

Document ID	10059615
Archis2	-
Rapportmeldingsnr	-
Auteur	Drs. A.J. Wullink
Titel	Transect-rapport 740 Rucphen, Gebrande Hoefstraat 2 Gemeente Rucphen
Jaar	2015
Reeks	Transect Rapport
Volgnr	740
Link	https://archisarchief.cultureelerfgoed.nl/Archis3/Zaakdocumenten/329/3298356/afm/
Externe Link	-
Document ID	-
Archis2	-
Rapportmeldingsnr	-
Auteur	-
Titel	Eerste bevindingen
Jaar	-
Reeks	-
Volgnr	-
Link	https://archisarchief.cultureelerfgoed.nl/Archis3/Zaakdocumenten/329/3298356/afm/
Externe Link	-

12-05-2022 12:00

Archis 3 - zoeken

Zaak

Zaaktype	Registratie rapportplichtige onderzoeksmelding
Zaakidentificatie	3978724100
Voorafgaand onderzoek	-
Archis2 Onderzoeksmeldingsnr	-
Eigen kenmerk project	-
Verwerving	verwervingswijzen~archeologisch~non-destructief~archeologisch: boring
Uitvoerder	SOB Research
Bevoegd gezag	gemeente
Provincie	Noord-Brabant
Gemeente	Rucphen
Plaats	Rucphen
Toponiem	-
X coördinaat	97326
Y coördinaat	394224
Startdatum veldwerk	06/11/2015
Verwachte einddatum veldwerk	28/02/2018
Meldingsdatum	06/11/2015
Omschrijving	-
Status zaak	Onderzoek afgemeld op 08-03-2018

Zaakdocumenten

Document ID	10040476
Archis2	-
Rapportmeldingsnr	-
Auteur	J. Ras en A. C. Mientjes
Titel	Archeologisch Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek door middel van grondboringen, verkennend, 'Plangebied Sint Martinusstraat 11', Rucphen, Gemeente Rucphen
Jaar	2018
Reeks	SOB Research-rapport
Volgnr	2362-1510
Link	https://archisarchief.cultureelerfgoed.nl/Archis3/Zaakdocumenten/397/3978724/afm/
Externe Link	-
Document ID	-
Archis2	-
Rapportmeldingsnr	-
Auteur	-
Titel	Eerste bevindingen
Jaar	-
Reeks	-
Volgnr	-
Link	https://archisarchief.cultureelerfgoed.nl/Archis3/Zaakdocumenten/397/3978724/afm/
Externe Link	-

12-05-2022 12:01

Archis 3 - zoeken

Zaak

Zaaktype	Registratie rapportplichtige onderzoeksmelding
Zaakidentificatie	4902163100
Voorafgaand onderzoek	-
Archis2	-
Onderzoeksmeldingsnr	2803-2010
Eigen kenmerk project	verwervingswijzen~archeologisch~non-destructief~archeologisch:
Verwerving	begeleiding
	SOB Research
Uitvoerder	gemeente
Bevoegd gezag	Noord-Brabant
Provincie	Rucphen
Gemeente	Rucphen
Plaats	-
Toponiem	97497
X coördinaat	394118
Y coördinaat	13/10/2020
Startdatum veldwerk	23/11/2021
Verwachte einddatum veldwerk	12/10/2020
Meldingsdatum	-
Omschrijving	Onderzoek aangemeld op 12-10-2020
Status zaak	

Zaakdocumenten

Document ID	-
Archis2	-
Rapportmeldingsnr	-
Auteur	-
Titel	Eerste bevindingen
Jaar	-
Reeks	-
Volgnr	-
Link	https://archisarchief.cultureelerfgoed.nl/Archis3/Zaakdocumenten/490/4902163/afm/
Externe Link	-

